

KMM

การจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลองยาวสุโขทัย

วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กระทรวงวัฒนธรรม

Sukhothai College of Dramatic Arts.

คำนำ

การจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย จัดทำขึ้นภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมสนับสนุน การอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ประกอบการแสดงกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล และเพื่ออนุรักษ์ สืบสาน เผยแพร่ มือกลอง เพลงปี่ และทำรำ กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสุโขทัย

การจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย เล่มนี้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้กลองยาวสุโขทัย ของคณะทองหลอมศรีวิไล ซึ่งเป็นคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของจังหวัดสุโขทัย โดยรวบรวมตั้งแต่ประวัติการก่อตั้งวง การสืบทอด รูปแบบของวง เครื่องดนตรีที่ใช้ รูปแบบของวง การไหว้ครู มือกลอง เพลงปี่ ทำรำ เครื่องแต่งกาย และโอกาสที่แสดง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังที่มีความสนใจจะศึกษากลองยาวสุโขทัย และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนที่ต้องการสืบสานกลองยาวของจังหวัดสุโขทัย

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยต้องขอขอบคุณบุคลากรภาคดุริยางคศิลป์และภาควิชานาฏศิลป์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยทุกท่าน ที่ช่วยให้การดำเนินการจัดการความรู้ในครั้งนี้เสร็จสิ้นทุกขั้นตอนตามระยะเวลาที่กำหนด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัยเล่มนี้ จะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรที่จะใช้ในอนุรักษ์และสืบสานองค์ความรู้นี้ให้อยู่คู่กับจังหวัดสุโขทัยสืบต่อไป

นายสุรพล ยงค์เจาะ

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ.....	1
โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.....	2
ประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.....	10
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.....	13
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	15
การจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย.....	16
ตาราง KM 1.....	17
ตาราง KM 2	18
กระบวนการดำเนินการจัดการความรู้.....	23
สรุปองค์ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย.....	29
กิจกรรมเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	88

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า	
1	ลงพื้นที่ตำบลบ้านสวน สัมภาษณ์นางวิไล อินทร์กลอย.....	25
2	บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวทำรำ มือกลอง.....	25
3	บุคลากรของวิทยาลัยถ่ายทอดทำรำให้นักศึกษา.....	27
4	บุคลากรของวิทยาลัยถ่ายทอดมือกลองให้นักศึกษา.....	27
5	นักศึกษาลงพื้นที่เพื่อสอนกลองยาวสุโขทัย.....	28
6	นักเรียนในชุมชนรำกลองยาวสุโขทัยในงานแห่เทียนเข้าพรรษา.....	28
7	กลองพู่เจ้หรือกลองปู่เจ้.....	31
8	กลองโกลี.....	32
9	นายทองหลอม ขำมันและภรรยา.....	34
10	ส่วนประกอบของปี.....	35
11	ลำโพงปี.....	35
12	ลิ้นปี.....	36
13	เสาปีและรูบังคับเสียง.....	36
14	กลองยาวสุโขทัย 3 ขนาด.....	37
15	ส่วนประกอบของกลองยาวสุโขทัย.....	38
16	หน้ากลองและขอบกลอง.....	39
17	กระพุ่มกลอง.....	39
18	สายโยงเร่งเสียง.....	42
19	ลำโพงกลอง.....	40
20	ฉาบเล็ก.....	41
21	ฉาบใหญ่.....	42
22	ฆ้องโหม่ง.....	43
23	กรับ.....	43
24	วิธีการจับกรับ.....	44
25	เครื่องประกอบจังหวะ.....	44
26	รูปแบบวง.....	45
27	เครื่องแต่งกายผู้แสดงชาย.....	45
28	เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิงที่ใช้แสดงในตอนกลางวัน.....	28
29	เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิงที่ใช้แสดงในตอนกลางคืน.....	47
30	การไหว้ครู.....	48

บทนำ

กลองยาว เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีที่ขึ้นหน้าด้วยหนังวัว เชื่อกันว่ากลองยาวได้แบบอย่างมาจากพม่า ในสมัยกรุงธนบุรี หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยที่ไทยกับพม่ากำลังทำสงครามกัน เวลาพักรบพวกทหารพม่าก็เล่น "กลองยาว" กันสนุกสนาน พวกชาวไทยได้เห็นก็จำแบบอย่างมาเล่นบ้าง แต่บางท่านก็เล่าว่า กลองยาวของพม่าแบบนี้ มีชาวพม่าพวกหนึ่งนำเข้ามาเล่นในงานที่มีกระบวนแห่ เช่น บวชนาค ทอดกฐิน เป็นต้น และนิยมเล่นกันเป็นที่รื่นเริง สนุกสนานในเทศกาลสงกรานต์ และเล่นกันแพร่หลายไปแทบทุกหัวบ้านหัวเมือง วนหนึ่งๆ จะใช้กลองยาวหลายลูกก็ได้ เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงร่วม มี ฉิ่ง, ฉาบเล็ก, กรับ, โหม่ง เรียกการเล่นชนิดนี้ว่า "เถิดเทิง" หรือ "เทิงกลองยาว" ที่เรียกเช่นนี้เข้าใจว่า เรียกตามเสียงกลองที่ดีและตามรูปลักษณะกลองยาว (<https://th.wikipedia.org/wiki>)

การเล่นกลองยาว เป็นเล่นที่แพร่หลายกันอยู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศไทย จังหวัดสุโขทัยก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเล่นกลองยาว เรียกกันว่า “กลองยาวสุโขทัย” นิยมเล่นกันทั่วทั้งจังหวัดสุโขทัย กลองเล่นกลองยาวของแต่ละภูมิภาคจะมีลักษณะแตกต่างกันไป แต่สำหรับกลองยาวสุโขทัยจะมีความโดดเด่นอยู่ที่แต่ละคณะมีลีลาการตีไม่เหมือนกัน ผู้ตีต่างคณะกันจะคิดมือกลองได้อย่างอิสระ จังหวัดที่เล่นจะมีความเร็วปานกลางแต่มีความสนุกสนานอยู่ในที่ มีการโยนกลองซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของกลองยาวสุโขทัย รูปร่างของตัวกลองจะไม่เหมือนกลองยาวของทางภาคกลางเพราะส่วนใหญ่จะทำขึ้นเองไม่ใช่เครื่องกลึง จึงมีรูปร่างที่หลากหลายไม่มีสัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน นอกจากนั้นยังใช้ตีเป็นเครื่องดำเนินทำนอง สำหรับทำรำแต่ละคณะจะประดิษฐ์ขึ้นเอง จึงทำให้แต่ละคณะมีทำรำที่แตกต่างกัน

กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล เป็นคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงคณะหนึ่งในจังหวัดสุโขทัย เป็นคณะกลองยาวที่มีความเก่าแก่ มีการสืบทอดการเล่นมาจากรุ่นพ่อ ซึ่งมีการคิดมือกลองและทำรำขึ้นเอง มือกลองและทำรำมีความสอดคล้องกลมกลืนกันมีทั้งความสวยงามและสนุกสนาน

กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล เป็นกลองยาวที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันระดับประเทศ มีผลงานการประกวดมากมาย แต่ปัจจุบันไม่มีผู้สืบทอด ผู้เล่นมีอายุมากบางคนก็ไม่สามารถรำได้เพราะอายุที่มากขึ้น สมาชิกในคณะบางคนก็เสียชีวิตไปแล้ว ในอนาคตมือกลองและทำรำของคณะทองหลอมศรีวิไลจะเลือนหายไปจากจังหวัดสุโขทัย จากสาเหตุดังกล่าววิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยจึงได้ดำเนินการจัดการความรู้โดยการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ของกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล นำมาถนอมกรองแล้วจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ให้แก่บุคลากรของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย นักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาและนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบทอด ให้องค์ความรู้ของกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล ยังคงอยู่กับสังคมและชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดสุโขทัยสืบต่อไป

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “การจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์” สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ระหว่างวันที่ 29 - 30 ตุลาคม 2558
ณ โรงละครวังหน้า ห้องประชุม 1 และ 2 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (วังหน้า)

เวลา	หัวข้อ	หมายเหตุ
วันพฤหัสบดีที่ 29 ตุลาคม 2558		โรงละครวังหน้า
08.30 – 08.45 น.	ลงทะเบียน	
08.45 – 09.00 น.	พิธีเปิด โดย อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	
09.00 – 10.30 น.	บรรยายสรุป ... แนวคิดพื้นฐานของการจัดการความรู้	บรรยายโดย ดร.จิรัชมา วิเชียร
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
10.45 – 12.00 น.	บรรยายสรุป ... แนวคิดพื้นฐานของการจัดการความรู้ (ต่อ)	ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	กิจกรรมกลุ่มย่อย การฝึกปฏิบัติการ (Workshop) การถอดบทเรียน “สถานภาพการจัดการความรู้และสินทรัพย์ ความรู้ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์”	บรรยายโดย ดร.จิรัชมา วิเชียร ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
14.45 – 16.00 น.	นำเสนอการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการ (Workshop) “สถานภาพการจัดการความรู้และสินทรัพย์ ความรู้ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์”	
16.00 – 16.30 น.	บทสรุป ... ก้าวต่อไปของ “การจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์”	
วันศุกร์ที่ 30 ตุลาคม 2558		ห้องประชุม 1 และ 2
08.45 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	
09.00 – 10.30 น.	บรรยายสรุป ... เครื่องมือและเทคนิคทางการจัดการความรู้	บรรยายโดย ดร.จิรัชมา วิเชียร ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45 – 12.00 น.	กิจกรรมกลุ่มย่อย การฝึกปฏิบัติการ (Workshop) การจัดทำโครงการ	บรรยายโดย

	“การจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์”	ดร.จิรัชฌา วิเชียร ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	กิจกรรมกลุ่มย่อย การฝึกปฏิบัติการ (Workshop) การจัดทำโครงการ “การจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์” (ต่อ)	บรรยายโดย ดร.จิรัชฌา วิเชียร ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
14.45 – 16.15 น.	นำเสนอผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการ (Workshop) โครงการ “การจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์”	บรรยายโดย ดร.จิรัชฌา วิเชียร ปัญญาและ นางสาวกัญญาวีร์ วิเชียรปัญญา
16.15 – 16.30 น.	AAR (After Action Review) และปิดการประชุม	

หมายเหตุ

- กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

กองนโยบายและแผน
รับที่ 1749
วันที่ 6 ตุลาคม 2558
รับที่ 16-19
วันที่ 16-19 ตุลาคม 2558

น. ๖๖๖๖๖๖
สภาบัณฑิตศึกษาศิลป
รับที่ ๖๖๖๖๖๖
วันที่ 6 ตุลาคม 2558
เวลา ๖.๖.๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม โทร. ๐ ๒๒๒๔.๔๗๘๔ ตี๋๕๕๒๖
ที่ วธ ๐๘๐๑.๐๓(๖)/๒๗๔ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ขออนุมัติหลักการค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ผ่าน รองอธิการบดี นางสาวอุษาภรณ์ ตูญเจริญ)
ตามที่ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม ได้รับจัดสรรงบประมาณงบรายจ่ายอื่น สำนักงานอธิการบดีในการจัดการ
องค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตที่ ๒ การบริการสังคม กิจกรรมผลิตคู่มือหรือสื่อวิชาการด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท
(สองล้านบาทถ้วน) ซึ่งสิ่งนี้ใช้งบประมาณได้อนุมัติเงินใน ๒ โครงการแรก ในวงเงิน ๑,๓๖๖,๐๐๐ บาท
(หนึ่งล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) นั้น

ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรมมีโครงการขออนุมัติหลักการค่าใช้จ่ายโครงการจัดการองค์ความรู้ทาง
ศิลปวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๑๓๓,๖๐๐ บาท
(หนึ่งล้านหนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) โดยมี ๗ กิจกรรม คือ

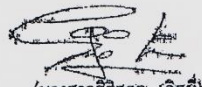
- กิจกรรมที่ ๑ วัสดุสิ้นเปลืองเชิงปฏิบัติการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การใช้ประโยชน์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๒๖๖,๕๐๐ บาท (สองแสนหกหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน)
- กิจกรรมที่ ๒ ให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านการเรียนการสอน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๑๘๘,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)
- กิจกรรมที่ ๓ ให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๓๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)
- กิจกรรมที่ ๔ ให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)
- กิจกรรมที่ ๕ ให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านสายสัมพันธ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
- กิจกรรมที่ ๖ ให้นำเสนอผลการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
งบประมาณ จำนวน ๒๖๖,๕๐๐ บาท (สองแสนหกหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน)

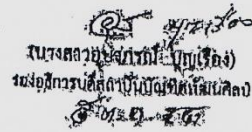
รองอธิการบดี (อ.อุษาภรณ์)
วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

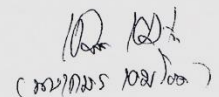
(นางอุษาภรณ์ ตูญเจริญ)

กิจกรรมที่ ๗ ประชุมสัมมนาเครือข่ายการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สถาบันการพลศึกษาและสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
งบประมาณ จำนวน ๓๘๘,๘๐๐ บาท (สามแสนแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุมัติหลักการค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้
ทางศิลปวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณงบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายใน
การจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตที่ ๒ การบริการสังคม กิจกรรมจัดบริการทางวิชาการด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๖๒๑,๖๐๐
บาท (หนึ่งล้านหกแสนสองหมื่นหนึ่งพันหกร้อยบาทถ้วน) ตามรายละเอียดโครงการดังแนบ

(นางสาวสิริสกุล เกียรติยง)
นักวิชาการศึกษา

นางสาวสิริสกุล เกียรติยง (เรื่อง)
ขออนุมัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
๑๖/๕๑-๕๖

(นายทอม ๑๐๘/๒๕๕๙)

บันทึกข้อความ

สำนักงานอธิการบดี
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
รับที่ ๒๒๖๔
วันที่ ๒๕ ส.ค. ๒๕๕๘
เวลา ๑๖.๓๖ น.

ส่วนราชการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๔๗๐๔ ต่อ ๔๒๒
ที่ วธ ๐๘๐๑.๐๓(๖)/๗๑๗/ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย
ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านสายสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ผ่าน รองอธิการบดี นางสาวอุษาภรณ์ บุญเรือง)

เรื่องเดิม

ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม ได้รับจัดสรรงบประมาณงบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายในการจัดการ
องค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตที่ ๒ การบริการสังคม กิจกรรมจัดบริการทางวิชาการ
ด้านศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐
บาท (สองล้านบาทถ้วน) ซึ่งสำนักงบประมาณได้อนุมัติเงินใน ๒ ไตรมาสแรก ในวงเงิน ๑,๑๗๐,๐๐๐ บาท
(หนึ่งล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) นั้น

ข้อเท็จจริง

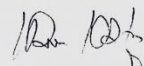
๑. ตามหนังสือที่ วธ ๐๘๐๑.๐๓(๖)/๗๑๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ได้อนุมัติหลักการ
ค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน
๑,๒๒๑,๖๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนสองหมื่นหนึ่งพันหกร้อยบาทถ้วน) จากงบประมาณงบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่าย
ในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตที่ ๒ การบริการสังคม กิจกรรมจัดบริการทางวิชาการด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกิจกรรมที่ ๒, ๓, ๔
และ ๕ ให้ทุนการจัดการความรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
ด้านสายสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ งบประมาณ จำนวน ๗๙๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนเก้าหมื่น
บาทถ้วน)

๒. ตามประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เรื่อง หน่วยงานได้รับทุนการจัดการความรู้
ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านสายสนับสนุน ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้พิจารณาจัดสรร
งบประมาณ เพื่อดำเนินการจัดการความรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
ด้านสายสนับสนุน ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน ๗๖ เรื่อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๖๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสน
หกหมื่นบาทถ้วน)

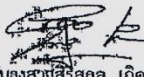
ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุมัติดำเนินการให้ทุนการจัดการความรู้
ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านสายสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๕๘ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณงบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม
ผลผลิตที่ ๒ การบริการสังคม

อธิการบดี (อ.อุษาภรณ์)
ที่ ๗๑๕๖ วันที่ ๒๒ ธ.ค. ๕๕

(อ.อุษาภรณ์) (อ.ม.ใจ)

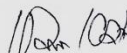
กิจกรรมจัดบริการทรมวิชาบริหารศิลป์ในศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๕๙ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนหกหมื่นบาทถ้วน) ตามรายละเอียดดังแนบของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
จักขอบพระคุณยิ่ง

(นางสายสุริยกุล เกตุมี)
นักวิชาการศึกษา

(นางสาวสุชนภรณ์ มุญญะไวยัง)
รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

(นายสุวิทย์ ช่าง): พิธีกรวง
อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
๒๕.๕.๕๖ 2558

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
๒๕๕๘/๒๕๕๙

(นางสายสุริยกุล เกตุมี)

ประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
เรื่อง หน่วยงานได้รับทุนการจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ศิลปกรรม และทัศนศิลป์ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงพันธกิจการจัดการความรู้ ที่เป็นองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการศึกษา อย่างมีคุณค่าแก่สังคม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน ๑๘ เรื่อง ให้แก่หน่วยงานในสังกัด ดังรายละเอียดตามเอกสารแนบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ)

อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การจัดการความรู้ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ที่ได้รับทุนการจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
งบรายจ่ายอื่น : ค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

ที่	ชื่อการจัดการความรู้	การจัดการความรู้ด้าน	หน่วยงานต้นสังกัด	งบประมาณ
๑	การสืบทอดภูมิปัญญาด้านคีตศิลป์ไทยของวิทยาลัยนาฏศิลป์	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์	๑๐,๐๐๐
๒	ประเพณีบุญคุณลานสู่ขวัญข้าว บ้านดอนอำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	๑๐,๐๐๐
๓	กระบวนการบริหารจัดการการแสดงพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรี	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	๑๐,๐๐๐
๔	การทำสะล้อ	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	๑๐,๐๐๐
๕	เทคนิคการเชิดรูปครุ (ฤาษี) หนั่งตะลุง	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช	๑๐,๐๐๐
๖	เพลงร้องเรือในจังหวัดพัทลุง	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	๑๐,๐๐๐
๗	อนุรักษ์สืบสานดนตรีปี่แก้ว	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา	๑๐,๐๐๐
๘	การทำโหวด	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	๑๐,๐๐๐
๙	กลองยาวสุโขทัย	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	๑๐,๐๐๐
๑๐	เพลงพวงมาลัยอำเภ่อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี	๑๐,๐๐๐
๑๑	รำโชนสามโก้	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	๑๐,๐๐๐
๑๒	วิธีการเชิดเบิกหน้าพระหนังกใหญ่วัดสว่างอารมณ์จังหวัดสิงห์บุรี	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยนาฏศิลป์พบุรี	๑๐,๐๐๐
๑๓	จิตรกรรมฝาผนังยุคปัจจุบัน	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยช่างศิลป์	๑๐,๐๐๐
๑๔	เทคนิคการทำเครื่องถม จังหวัดนครศรีธรรมราช	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช	๑๐,๐๐๐

(นางสาวอุษามรณี บุญเรือง)
รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

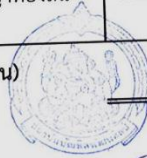
การจัดการความรู้ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 ที่ได้รับทุนการจัดการความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
 งบรายจ่ายอื่น : ค่าใช้จ่ายในการจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

ที่	ชื่อการจัดการความรู้	การจัดการความรู้ด้าน	หน่วยงานต้นสังกัด	งบประมาณ
๑๕	ปูนปั้นในงานประติมากรรมไทยจังหวัดสุพรรณบุรี	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิทยาลัยช่างศิลป์ สุพรรณบุรี	๑๐,๐๐๐
๑๖	ภูมิปัญญาด้านดุริยางคศิลป์ไทย ของอาจารย์ชัยยะ ทางมีศรี	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	คณะศิลปศึกษา	๑๐,๐๐๐
๑๗	การวาดภาพคนเหมือนด้วยเทคนิคดินสอ	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	คณะศิลปวิจิตร	๑๐,๐๐๐
๑๘	กลวิธีการเดี่ยวระนาดเอกสองรางตามแนวศิลป์ ต้นแบบอาจารย์รัฐพงศ์ โสวัตร	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	คณะศิลปนาฏดุริยางค์	๑๐,๐๐๐

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น

(หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

๑๘๐,๐๐๐

(นางสาวยุษภรณ์ บุญเรือง)
 รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คำสั่งวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
ที่ *รส ๒๓* / ๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ร่วมกัน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย กำหนดให้มีการจัดการความรู้เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านสายสนับสนุน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการดำเนินงานภายใต้ตัวชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำและร่วมประชุมเพื่อการตัดสินใจแก่คณะทำงานสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

๑) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	ประธานกรรมการ
๒) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร	กรรมการ
๓) รองผู้อำนวยการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
๔) รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา	กรรมการ
๕) หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการ	กรรมการ
๖) หัวหน้าสำนักงานห้องเรียนเครือข่าย	กรรมการ
๗) หัวหน้าภาควิชาศึกษาทั่วไป	กรรมการ
๘) หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์	กรรมการ
๙) หัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์	กรรมการ
๑๐) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
๑๑) หัวหน้างานจัดการความรู้และบริการทางวิชาการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่จัดทำแผนงานการจัดการความรู้ในองค์กรเพื่อนำเสนอประธาน รายงานผลการดำเนินงานและความคืบหน้าต่อประธาน ผลักดัน ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข ประสานงานกับคณะกรรมการอำนวยการและคณะทีมงาน ประกอบด้วย

๑) นายวิชา นวลนุช	ประธานกรรมการ
๒) นางกนิษฐา วงศ์เศรษฐกิจ	กรรมการ
๓) นายนิติ เอ็มโอเด	กรรมการ
๔) นายบัณฑิต เจนนาวิน	กรรมการ
๕) นายพรเทพ ศรีรัตนานนท์	กรรมการ
๖) นางสาวชิสสา ภูจอมจิตร	กรรมการ
๗) นางสาวเนตรทราย ย้อยพรมราช	กรรมการ
๘) นางเกษร เอ็มโอเด	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายสุรพล ยงค์เจาะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

สำเนาฉบับ

คำสั่งวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
ที่ ๔๗ / ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
เรื่อง กลองยาวสุโขทัย

ตามที่วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยได้รับมอบหมายจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ให้ดำเนินการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยได้กำหนดให้มีการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง กลองยาวสุโขทัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามแผนการจัดการความรู้ที่ได้จัดทำไว้แล้วนั้น จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย ดังนี้

๑) นางเกษร	เอมโอด	ประธานกรรมการ
๒) นายอดุลย์	สิงเหม	กรรมการ
๓) นายพัชรชัย	สิทธิโชค	กรรมการ
๔) ว่าที่ร้อยตรีบริงกัญ	เชียนเจริญ	กรรมการ
๕) นายทรงเกียรติ	จันทร์หอม	กรรมการ
๖) นายนิติ	เอมโอด	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่

๑. ดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้ที่ได้รับมอบหมายให้ครบทุกขั้นตอนตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการความรู้
 ๒. จัดทำรายงานความคืบหน้าของงานในส่วนที่รับผิดชอบ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายสุรพล ยงค์เจาะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

กลองยาวสุโขทัย

การจัดการความรู้เรื่อง “กลองยาวสุโขทัย” เป็นการจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำขึ้นภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยที่ว่า ส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมมือ กลอง เพลงปี่และทำรำ กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล และเพื่ออนุรักษ์ สืบสาน เผยแพร่ มือกลอง เพลงปี่ และทำรำ กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล

การจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย เป็นการรวบรวมองค์ความรู้กลองยาวสุโขทัยของ คณะ ทองหลอมศรีวิไล ซึ่งเป็นคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของจังหวัดสุโขทัย โดยรวบรวม ตั้งแต่การ ก่อตั้งวง การสืบทอด รูปแบบของวง เครื่องดนตรีที่ใช้ รูปแบบของวง การไหว้ครู มือ กลอง เพลงปี่ ทำรำ เครื่องแต่งกาย และโอกาสที่แสดง

ในการดำเนินการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย ได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดทำเป็นเอกสาร และ แผ่นวีดิทัศน์เผยแพร่ให้แก่ประชาชน ชาวบ้าน บุคลากรของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยและเผยแพร่ทางเว็บไซต์เพื่อให้บุคคลภายนอกที่สนใจ เรื่องกลองยาวสุโขทัยได้เข้าไปศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์

นอกจากนี้วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยยังนำองค์ความรู้เรื่องกลองยาวสุโขทัยไปเผยแพร่ให้แก่ สังคมโดยใช้กระบวนการของการบริการวิชาการ เพื่อให้องค์ความรู้เรื่องกลองยาวสุโขทัย ซึ่งเป็นองค์ ความรู้ของคณะทองหลอมศรีวิไลได้รับการอนุรักษ์ สืบทอดต่อไป

KM 1 การจำแนกองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการผลักดันตามประเด็นยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ ชื่อหน่วยงาน วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย				
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	เป้าหมายของตัวชี้วัด	องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติราชการ
ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี	เป็นแหล่งวิทยบริการด้านนาฏศิลป์ ดนตรี สามารถให้บริการองค์ความรู้ ผู้สังคม	จำนวนภูมิปัญญาทาง ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ที่นำมาจัดการความรู้เพื่อ สร้างคุณค่าให้กับสังคม	จำนวน 1 เรื่อง	กลองยาวสุโขทัย

KM 2 แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)							
ชื่อหน่วยงาน : วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย							
ประเด็นยุทธศาสตร์ : ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี							
องค์ความรู้ที่จำเป็น (K) : กลองยาวสุโขทัย							
ตัวชี้วัด (KPI) : จำนวนภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ที่นำมาจัดการความรู้เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสังคม							
เป้าหมายตัวชี้วัด : จำนวน 1 เรื่อง							
ลำดับที่	กิจกรรมการจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
1	การค้นหาความรู้ 1. คณะทำงานการจัดการความรู้ของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยดำเนินการประชุมเพื่อค้นหาความรู้ที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี โดยเป้าหมายในการจัดการความรู้คือ “กลองยาวสุโขทัย” 2. คณะทำงานการจัดการความรู้จัดทำแผนการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย 3. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย โดยคัดเลือกบุคลากรของวิทยาลัยที่มีความรู้ในเรื่องกลองยาวสุโขทัย	1 วัน 20 มกราคม 2559	จำนวนประเด็นความรู้ที่ได้	1 เรื่อง	cko		

ลำดับที่	กิจกรรมการจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
2	<p>กิจกรรมการจัดการความรู้</p> <p>3. คณะอนุกรรมการจัดประชุม เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการสุขภาพชุมชน นำมาจัดการความรู้โดยคัดเลือกจาก คณะกลองยาวที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่ รุ่น เป็นคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จักของคนในจังหวัดสุโขทัย มีผลงานที่ โดดเด่น</p> <p>4. จัดประชุมคณะอนุกรรมการ จัดการความรู้เพื่อจัดทำ Knowledge Mapping ทหาความรู้เดิมมีความสำคัญ ต่อกลองยาวสุโขทัย ซึ่งสามารถแยก ออกเป็นประเด็นได้ 11 ประเด็นคือ ประวัติกลองยาว ประวัติการแสดง กลองยาว ประวัติกลองยาวสุโขทัย ขั้นตอนการไหว้ครู เครื่องดนตรีที่ใช้ รูปแบบวง มือกลอง เพลงปี ทำรำ เครื่องแต่งกาย โอกาสที่บรรเลงและ แสดง</p>	4,18 เมษายน 2559	จำนวนครั้งใน การในการสร้าง และแสวงหา ความรู้	2	1. ประชาญ์ ชาวบ้าน 2. KM Team	คณะกรรมการจัดการ ความรู้		
	<p>2 การสร้างและแสวงหาความรู้</p> <p>1. คณะอนุกรรมการจัดการ ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย ลงพื้นที่ ตำบลบ้านสวนเพื่อเก็บข้อมูลของคณะ กลองยาวสุโขทัย คณะของหอมศรี วิไล</p> <p>2. คณะอนุกรรมการลงพื้นที่เพื่อ บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวทำรำ</p>							

ลำดับที่	กิจกรรมการจัดการความรู้ มีเอกสาร และเพลงปี ของกลองยาว สุโขทัย คณะของหลอมศรีวิไล 3. คณะอนุกรรมการนำเสียงที่ได้ บันทึกไว้นั้นมาถอดความและจัดพิมพ์ เป็นเอกสาร	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
3	การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คณะอนุกรรมการได้นำความรู้ที่ ได้จากพื้นที่และถอดความเป็นที่ เรียบร้อยแล้วนำมาจัดการให้เป็น หมวดหมู่ตามที่ได้กำหนดไว้ใน Knowledge Mapping ได้แก่ ประวัติกลองยาวสุโขทัยคณะของหลอม ศรีวิไล ขั้นตอนการไหว้ครู เครื่อง ดนตรีที่ใช้ รูปแบบวง มีกลอง เพลง ปี ท่ารำ เครื่องแต่งกาย โอกาสที่ บรรเลงและแสดง	5.6.21.22 เมษายน 2559	จำนวนครั้งที่นำ ความรู้มาจัดให้ เป็นระบบ	4 ครั้ง	KM Team	คณะกรรมการจัดการ ความรู้		
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 1. นำองค์ความรู้ที่จัดหมวดหมู่ไว้ แล้วมาพิมพ์และปรับปรุงภาษาไทยให้เป็น ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย 2. นำความรู้ที่ได้ปรับปรุงภาษา แล้วนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารที่เป็น รูปเล่ม และ CD การบรรเลงและการ แสดงกลองยาวสุโขทัย คณะของหลอม ศรีวิไล	เมษายน 2559	หัวข้อประเด็น ความรู้ที่กำหนด ไว้ใน Knowledge Mapping	9 หัวข้อ	KM Team	คณะกรรมการจัดการ ความรู้		

ลำดับที่	กิจกรรมการจัดกิจกรรมความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
	3. นำเอกสาร และ CD ให้คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งให้คำเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น							
5	การเข้าถึงความรู้ 1. นำเอกสารองค์ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย, CD เผยแพร่ให้แก่ ประชาชนในหมู่บ้าน และบุคลากรของ วิทยาลัยนำไปใช้ถ่ายทอดให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา 2. นำเอกสารองค์ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย และ vdo เผยแพร่ ทางเว็บไซต์ของวิทยาลัย ให้ผู้ที่สนใจ เข้าไปศึกษา	พฤษภาคม 2558	จำนวนช่องทาง ในการเข้าถึง ความรู้	2 ช่องทาง	1. ประชาชน ชาวบ้าน 2. บุคลากรของ วิทยาลัย 3. โรงเรียน เครือข่าย 4. นักเรียน นักศึกษา 6. ผู้สนใจ	คณะกรรมการจัดการความรู้		
6	การปรับปรุงแลกเปลี่ยนความรู้ บุคลากรของวิทยาลัยได้นำ องค์ความรู้ เรื่องกลองยาวสุโขทัย ไป ถ่ายทอดให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาของ วิทยาลัยนวัตน์ศิลปสุโขทัย	พฤษภาคม 2558	จำนวนครั้ง	3 ครั้ง	1. บุคลากรของ วิทยาลัย 2. นักเรียน นักศึกษา	คณะกรรมการจัดการความรู้		

ลำดับที่	กิจกรรมการจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ	หมายเหตุ
7	<p>การเรียนรู้</p> <p>คณะกรรมการการจัดการจัดการความรู้ ได้จัดกิจกรรมการบริการวิชาการให้แก่ชุมชน โดยให้บุคลากรของวิทยาลัยนำองค์ความรู้เรื่องกลองยาวสู่โขทัยถ่ายทอดให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาแล้ว ให้นักเรียนนักศึกษาได้ลงพื้นที่โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเพื่อไปสอนให้นักเรียนในชุมชนสามารถรำกลองยาวสู่โขทัยได้ คอยติดตามตามประเมินผล การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์</p>	พฤษภาคม 2558	จำนวนชุมชน	1 ชุมชน	<p>1. คณะกรรมการจัดการความรู้</p> <p>2. บุคลากรของวิทยาลัย</p> <p>3. นักศึกษา</p> <p>4. โรงเรียนในชุมชน</p>	cko		
ผู้ทบทวน	<p>ผู้อนุมัติ :</p> <p>(.....)</p> <p>...../...../.....</p>							

กระบวนการดำเนินการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เรื่อง “กลองยาวสุโขทัย” เป็นการรวบรวมองค์ความรู้กลองยาวสุโขทัยของ คณะทองหลอมศรีวิไล โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

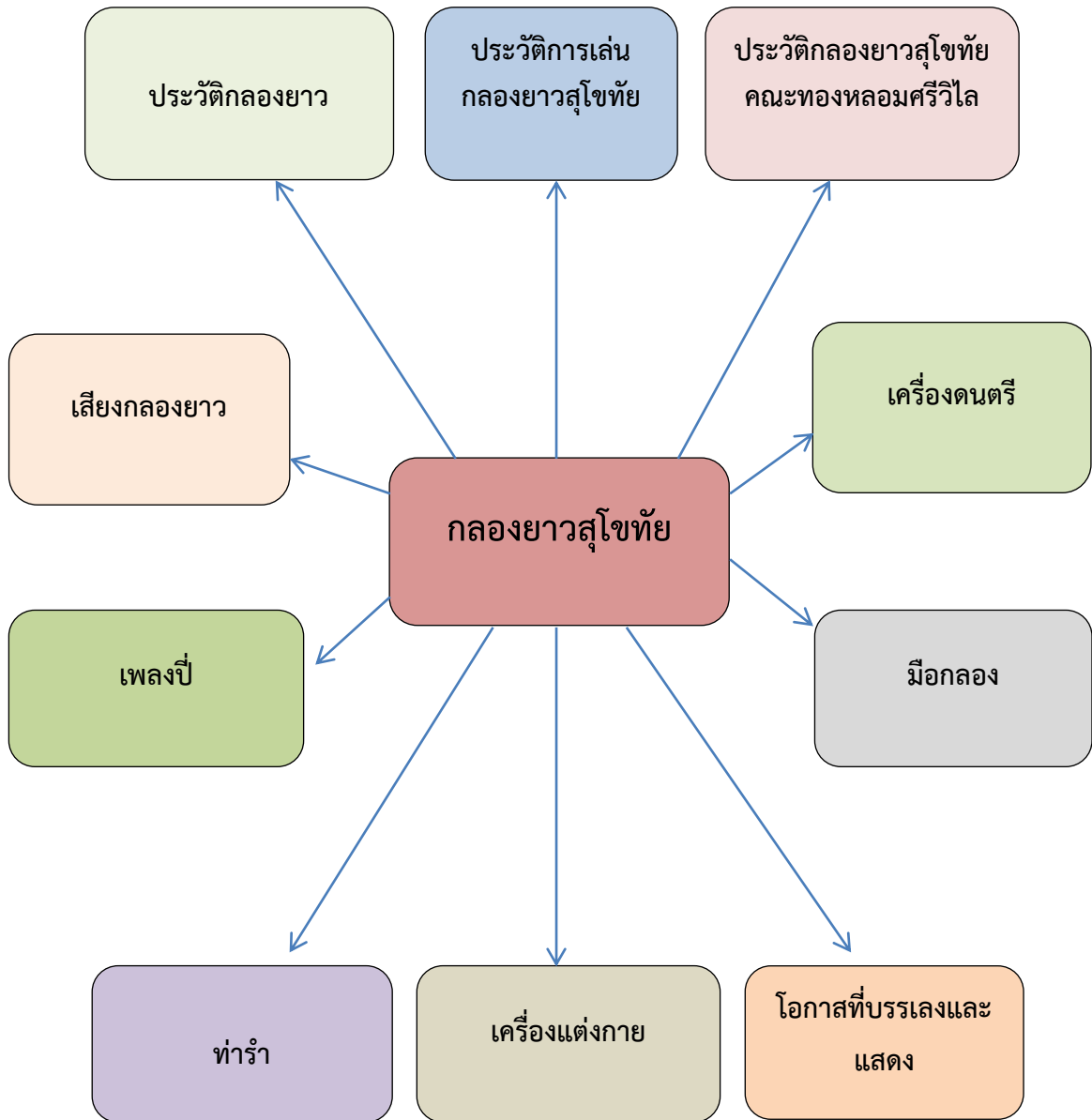
การค้นหาความรู้

คณะทำงานการจัดการความรู้ของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยได้ดำเนินการประชุมเพื่อค้นหาว่า ความรู้ใดมีความสำคัญและสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยในด้านการส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี โดยเป้าหมายในการ จัดการความรู้คือ “กลองยาวสุโขทัย” เมื่อได้เป้าหมายในการจัดการความรู้แล้ว จึงแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย โดยคัดเลือกบุคลากรของวิทยาลัยที่มีความรู้ใน เรื่องกลองยาวสุโขทัย

คณะอนุกรรมการได้ประชุมและคัดเลือกคณะกลองยาวสุโขทัยที่จะนำมาจัดการความรู้โดย คัดเลือกจากคณะกลองยาวที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เป็นคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคน ในจังหวัดสุโขทัย มีผลงานที่โดดเด่น ซึ่งคณะอนุกรรมการได้พิจารณาแล้วคัดเลือกคณะทองหลอม สุโขทัย เพราะมีคุณสมบัติตามที่กำหนด

เมื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดการความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงประชุมเพื่อจัดทำ Knowledge Mapping หาว่าความรู้ใดมีความสำคัญต่อกลองยาวสุโขทัย ซึ่งสามารถแยกออกเป็น ประเด็นได้ 11 ประเด็นคือ ประวัติกลองยาว ประวัติการแสดงกลองยาว ประวัติ กลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล ขั้นตอนการไหว้ครู เครื่องดนตรีที่ใช้ รูปแบบวง มือกลอง เพลงปี ทำรำ เครื่องแต่งกาย โอกาสที่บรรเลงและแสดง

Knowledge Mapping
กลองยาวสุโขทัย

ขั้นตอนที่ 2

การสร้างและแสวงหาความรู้

ในขั้นตอนการสร้างและแสวงหาความรู้ คณะอนุกรรมการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาว สุโขทัย ลงพื้นที่ตำบลบ้านสวนเพื่อเก็บข้อมูลของคณะกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ลงพื้นที่ตำบลบ้านสวนเพื่อเก็บข้อมูลของกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล โดยการสัมภาษณ์ประวัติของวงและบันทึกภาพเครื่องดนตรี

ครั้งที่ 2 บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวท่ารำ มือกลอง และเพลงปี่ ของกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล

หลังจากลงพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว คณะอนุกรรมการนำเสียงที่ได้บันทึกไว้นั้นมาถอดความและจัดพิมพ์เป็นเอกสาร

ภาพประกอบที่ 1 ลงพื้นที่ตำบลบ้านสวน สัมภาษณ์นางวิไล อินทร์กลอย

ภาพประกอบที่ 2 บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวท่ารำ มือกลอง

ขั้นตอนที่ 3

การจัดความรู้ให้เป็นระบบ

ในการจัดความรู้ให้เป็นระบบนั้นคณะอนุกรรมการได้นำความรู้ที่ได้จากพื้นที่และถอดความเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้นมาจัดการให้เป็นหมวดหมู่ตามที่ได้กำหนดไว้ใน Knowledge Mapping ได้แก่ ประวัติกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไล ขั้นตอนการไหว้ครู เครื่องดนตรีที่ใช้ รูปแบบวง มือกลอง เพลงปี่ ท่ารำ เครื่องแต่งกาย โอกาสที่บรรเลงและแสดง

ขั้นตอนที่ 4

การประมวลและกลั่นกรองความรู้

ในการประมวลและกลั่นกรองความรู้คณะอนุกรรมการจัดการความรู้ ได้นำข้อมูลที่ได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ไว้แล้วนั้นดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำองค์ความรู้ที่จัดหมวดหมู่ไว้แล้วมาพิมพ์และปรับปรุงภาษาให้เป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย
2. นำความรู้ที่ได้ปรับปรุงภาษาแล้วนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารที่เป็นรูปเล่ม และ CD การบรรเลงและการแสดงกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล
3. นำเอกสาร และ CD ให้คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งให้คำแนะนำให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5

การเข้าถึงความรู้

ขั้นตอนการเข้าถึงความรู้ คณะอนุกรรมการได้นำข้อมูลจากขั้นตอนการประมวลและกลั่นกรองความรู้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำเอกสารองค์ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย CD เผยแพร่ให้แก่ ประชาชนชาวบ้าน และบุคลากรของวิทยาลัยนำไปใช้ถ่ายทอดให้แก่นักเรียน นักศึกษา
2. นำเอกสารองค์ความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย และ vdo เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของวิทยาลัย ให้ผู้ที่สนใจเข้าไปศึกษา

ขั้นตอนที่ 6

การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

บุคลากรของวิทยาลัยได้นำองค์ความรู้ เรื่องกลองยาวสุโขทัย ไปถ่ายทอดให้แก่ นักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

ภาพประกอบที่ 3 บุคลากรของวิทยาลัยถ่ายทอดทำร่ำให้แก่นักศึกษา

ภาพประกอบที่ 4 บุคลากรของวิทยาลัยถ่ายทอดมือกลองให้แก่นักศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 การเรียนรู้

คณะกรรมการการจัดการความรู้ ได้จัดกิจกรรมการบริการวิชาการให้แก่ชุมชน โดยให้บุคลากรของวิทยาลัยที่นำองค์ความรู้เรื่องกลองยาวสุโขทัยถ่ายทอดให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษาแล้ว ให้นักเรียน นักศึกษาได้ลงพื้นที่โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเพื่อไปสอนให้นักเรียนในชุมชนสามารถรำกลองยาวสุโขทัยได้ คอยติดตามตามประเมินผล การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

ภาพประกอบที่ 5 นักศึกษาลงพื้นที่เพื่อสอนกลองยาวสุโขทัย

ภาพประกอบที่ 6 นักเรียนในชุมชนรำกลองยาวสุโขทัยในงานแห่เทียนเข้าพรรษา

สรุปองค์ความรู้ เรื่อง กลองยาวสุโขทัย

กลองยาวสุโขทัยเป็นการแสดงพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของจังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีความโดดเด่นทั้งจังหวะกลองและลีลาท่ารำ คณะกลองยาวแต่ละคณะจะประดิษฐ์มือกลองและท่ารำขึ้นเองจึงทำให้มือกลองและท่ารำของแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน ซึ่งกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลเป็นวงกลองยาวคณะหนึ่งที่มีประวัติการก่อตั้งคณะมายาวนานและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวสุโขทัย มีการประดิษฐ์มือกลองและท่ารำไว้หลายรูปแบบซึ่งสามารถรวบรวมองค์ความรู้ได้ดังนี้

1. ประวัติกลองยาว

กลองยาวเป็นกลองซึ่งหนึ่งหน้าเดียว หุ่นกลองด้านข้างหนึ่งจะเป็นทรงกลมป่อง ซึ่งหนึ่งให้ตั้งด้วยวิธีโยงสายคล้าย ๆ โทณ ด้านตรงข้ามกับหน้ากลองจะมีรูปทรงยาวเจาะรูกลวงปลายบาน ด้านหุ่นที่ซึ่งหนึ่งนิยมตกแต่งด้วยผ้าสีต่าง ๆ เพื่อความสวยงาม เชื่อกันว่าต้นแบบของกลองยาวมาจากกลอง “โอสี” ของพม่า (สมาน น้อยนิธย์ : 2553 หน้า 57)

สำหรับประวัติความเป็นมาของกลองยาวนั้น มีเรื่องเล่าว่าไทยได้แบบอย่างการเล่นกลองยาวมาจากพม่าเมื่อราวสมัยกรุงธนบุรี หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยที่ไทยกับพม่ากำลังทำสงครามกัน เวลาพักรบพวกทหารพม่าก็เล่น “กลองยาว” กันอย่างสนุกสนาน พวกชาวไทยได้เห็นก็จำแบบอย่างมาเล่นบ้าง และยังมีเรื่องเล่าว่า ในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีชาวพม่าพวกหนึ่งนำการเล่นกลองยาวมาเผยแพร่ในประเทศไทย จึงทำให้คนไทยเกิดความนิยม นำมาเล่นในงานรื่นเริงต่าง ๆ เช่น งานสงกรานต์ และใช้เล่นในกระบวนแห่ เช่น การบวชนาค การทอดกฐิน เป็นต้น จนเป็นที่นิยมกันแทบทุกหัวเมือง

เมื่อกลองยาวแพร่หลายเข้ามาในกรุงเทพฯปรากฏว่ามีนักดนตรีที่บรรเลงอยู่ในวงปี่พาทย์ประกอบการแสดงละคร คณะเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง (เพ็ง เพ็ญกุล) ได้นำเอาวิธีการเล่นกลองยาวมาใช้ในการแสดงละครพันทาง เรื่องราชาธิราช ตอนยกทัพพม่า และเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรพลายบัวออกศึก ในราวปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นอกจากละครพันทางแล้ว ในการแสดงละครอิงประวัติศาสตร์ของหลวงวิจิตรวาทการ เรื่องเจ้าหญิงแสนหวี ที่แสดง ณ โรงละครศิลปากรในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ก็ได้ นำเอาลีลาการเล่นกลองยาวมาประกอบเป็นระบำไว้ในละครเรื่องนี้ด้วย เรียกว่าชุด “กลองยาวเขมรรัฐ” การเล่นกลองยาวมิได้มีเพียงแต่ในการแสดงละครเท่านั้นในงานนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ก็ถือเป็นประเพณีนิยมที่จัดการเล่นกลองยาวไว้สืบมาจนถึงทุกวันนี้

ต่อมาในสมัยที่นายธนิต อยู่โพธิ์ เป็นอธิบดีกรมศิลปากรนั้น ได้มีการปรับปรุงและประดิษฐ์ชุดการแสดงขึ้นใหม่หลายชุดการเล่นเท็งบ้องกลองยาวของชาวบ้านได้ถูกนำมาปรับปรุงให้เป็นชุดการแสดงอย่างใหม่ เรียกว่า “รำเถิงเทิง” และต่อมาอีกไม่นานอธิบดีธนิต อยู่โพธิ์ ก็ได้ทราบว่าที่หมู่บ้านเก่า จรเข้เผือก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีการเล่นกลองยาวที่สืบทอดกันมาช้านานคือ การเล่น “รำเหย่ย” หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “รำพาดผ้า” ซึ่งเริ่มด้วยการประโคมกลองยาวอย่างกึกก้อง เร่งเร้า สนุกสนาน สันนิษฐานว่าการเล่นประกอบกลองยาวของชาวบ้านในเขตหมู่บ้าน

เก่า ตำบลจรเข้เผือกนี้อาจจะได้รับแบบอย่างมาจากการเล่นกลองยาวของพม่า เพราะตามประวัติศาสตร์ได้กล่าวไว้ว่า คราใดที่กองทัพยกเข้ามาทำสงครามกับไทยก็มักจะเข้ามาทางด้านของจังหวัดกาญจนบุรีนี้ ดังเช่นที่ปรากฏในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ก็ได้เกิดศึกเก้าทัพหรือที่เรียกกันว่า “สงครามลาดหญ้า” ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี ดังนั้นการเล่นกลองยาวของชาวพม่าจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อการละเล่นพื้นเมืองของชาวจังหวัดกาญจนบุรีก็เป็นได้

กรมศิลปากรจึงได้ส่งคณะครูศิลปินและนักเรียนไปศึกษาเพื่อขอถ่ายทอดศิลปการเล่นกลองยาวนี้ไว้มิให้สูญหายคณะผู้ไปศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. คุณครูประสิทธิ์ ถาวร
2. นายยอแสง ภักดีเทวา
3. นายฉลาด พกุลานนท์
4. นายเสรี หวังในธรรม
5. นายราชม พธิเวช
6. นายธงชัย โภธิอารมย์
7. นายปฐมรัตน์ ถิ่นธรรณี
8. นางสาวรรณี ชลานุเคราะห์
9. นางสาวสุนันทา บุญเกตุ
10. นางสาวศิริรัตน์ แสงสว่าง
11. นางสาวรัจนา พวงประยงค์

ฯลฯ

ปรากฏต่อมาภายหลังว่า การเล่น “เถิดเทิง” กี่ตี หรือ “รำเหยย” กี่ตี เป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนและวงการศึกษาตลอดจนหน่วยงานราชการทั่ว ๆ ไป

เมื่อเดือนมีนาคม ถึง เมษายน พ. ศ. 2509 รัฐบาลได้มอบให้ท่านอธิบดีธนิต อยู่โพธิ์ นำคณะนาฏศิลป์ไทยของกรมศิลปากรไปแสดงเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ณ นครร่างกุ้งและมันทเลย์

ในขณะนี้นายปฐมรัตน์ ถิ่นธรรณี เป็นนักดนตรีไทยของกรมศิลปากรผู้หนึ่ง ที่ร่วมเดินทางไปแสดงได้มีโอกาสเห็นกลองชนิดนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก หากแต่ของพมานั้นปิดทองประดับกระจกที่หุ่นกลองสวยงามตามแบบศิลปพม่า และพม่าเรียกชื่อกลองชนิดนี้ว่า “โอสี่” [ozi] และในครั้งนี้อเองท่านอธิบดีธนิต อยู่โพธิ์ ได้มีโอกาสถามนักโบราณคดีชาวพม่าผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้นำชมพิพิธภัณฑ์สถานและโบราณสถานของเขาถึงเรื่องกลองยาวว่ามีกำเนิดมาอย่างไรซึ่งเขาได้ตอบว่า ทราบว่าพม่าก็ได้มาจากไทยใหญ่อีกต่อหนึ่ง

สำหรับกลองยาวชาวไทยใหญ่ทางภาคเหนือนี้มีกลองชนิดหนึ่งที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายคลึงกลองยาวทางภาคกลางมาตลอดจนขนาดก็ไล่เลี่ยกันใช้ตีร่วมกับฉาบใหญ่และโหม่ง 2 ใบ ประกอบจังหวะการแสดงฟ้อนดาบของทางภาคเหนือ ชาวไทยใหญ่เรียกกลองชนิดนี้ว่า “กลองพู่เจ้” (“พู่เจ้” เป็นกลองของชาวไทยใหญ่ แปลว่า....) กลองปู่เจ้นี้มีวิธีการตีเช่นเดียวกับกลองยาว แต่จังหวะที่ใช้ตีมี

เพียงไม่กี่จังหวัด มุ่งประกอบการแสดงเป็นใหญ่ จังหวัดจะเน้นความรุกร้าให้ทำร้ายทำเท่านั้น การแสดงฟ้อนดาบนี้เป็นการแสดงที่มีมาช้านานของทางภาคเหนือ แสดงถึงความสามารถในการใช้อาวุธดาบจำนวนหลายเล่ม เป็นการชมขวัญข้าศึกที่จะออกทำสงครามเพื่อเอาชัยชนะข้าศึก

ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่า “กลองพู่เจ” ของชาวไทยใหญ่ชนิดนี้เองที่พม่านำเอาไปแล้วนำกลับมาเผยแพร่ให้ชาวไทยในภาคกลางใช้เล่นกัน จนเป็นที่นิยมสืบมาจนปัจจุบัน หรือถ้าจะกล่าวว่า “กลองพู่เจ” นี้เป็นต้นกำเนิดของ “กลองยาว” ในปัจจุบันก็อาจจะเป็นได้ (บำรุง พาทยกุล : 2525 หน้า 2-5)

ภาพประกอบที่ 7 กลองพู่เจหรือกลองปู่เจ
ที่มา : <https://www.google.co.th>

ภาพประกอบที่ 8 กลองโอสี
ที่มา : <https://ethnology.wordpress.com>

2. ประวัติการเล่นกลองยาวสุโขทัย

การเล่นกลองยาวของสุโขทัยนั้นสันนิษฐานกันว่า ไทยเราได้นำมาทางอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นเมืองชายแดนของไทยทางทิศตะวันตก คนไทยในเขตนี้ได้ทำการติดต่อกับพม่าอยู่ตลอดเวลา จึงได้รับเอาวัฒนธรรมการเล่นกลองยาวของพม่า อีกประการหนึ่งเมื่อพม่ายกทัพมาตีไทยก็ได้เข้ามาทางอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เวลาพักทัพก็เอากลองยาวมาตีเล่นกันเป็นที่สนุกสนาน คนไทยเราที่อยู่ในเขตนี้จึงได้รับเอาวิธีการเล่นกลองยาวของพม่าเข้าไว้ เพราะเล่นง่าย สนุกสนาน เลยทำให้การเล่นกลองยาวเป็นการเล่นพื้นเมืองของไทยอย่างนี้มาตั้งแต่สมัยโบราณ

การเล่นกลองยาวสุโขทัยจะมีลักษณะการเล่นที่แตกต่างจากกลางเล่นกลองยาวในภูมิภาคอื่น ตั้งแต่ลักษณะของกลอง การใช้เป่าเป็นเครื่องดำเนินทำนอง มีท่าที่โลดโผน จังหวะของเพลงหรือไม้กลองของกลองยาวสุโขทัยจะมีจังหวะที่ช้า แต่มีความสนุกสนาน

3. ประวัติกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไล

กลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2510 โดยนายทองหลอม ขำมัน ชื่อคณะทองหลอมศรีวิไล มาจากชื่อของนายทองหลอมซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งวง ส่วนคำว่าวิไล เป็นชื่อลูกสาวของนายทองหลอม ซึ่งปัจจุบันนางวิไล อินทร์กลอย และนายอำนาจ อินทร์กลอย (บุตรเขย) เป็นผู้สืบทอดทำรำและมีมือกลองของนายทองหลอม

นายทองหลอม เรียนรู้การตีกลองยาวมาด้วยตนเอง ไม่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับกลองยาว สำหรับมือกลองและกระบวนท่ารำกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลนั้น นายทองหลอมจะเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นเอง ซึ่งมีท่ารำทั้งหมด 32 ท่า นอกจากนั้นยังสร้างกลองยาวเองอีกด้วย ตั้งคำให้สัมภาษณ์ขอนางวิไล อินทร์กลอย ดังนี้

“วงนี้เล่นมานานแล้วแต่ป่าอยู่ ป. 4 ตอนนั้นพ่อเข้าประกวดที่งานพระแม่ย่า ประกวดกลองยาวในงานพระแม่ย่า คุณพ่อก็นัดนางรำมาซ้อมตอนนั้นป่าอยู่ ป. 4 ป้ารำตามเขาไปเรื่อย ๆ จนรำเป็น พ่อไม่ได้สอนแต่ป่าไปดูเขารำทุกคืน ๆ พ่อจะฝึกที่หลังบ้าน คุณพ่อได้คิดท่ารำเองทั้งหมด ทั้ง 32 ท่าเลย พ่อจะนั่งคิดท่ารำแล้วก็เคาะจังหวะกลองว่าอันนี้มันเข้ากันไหม มือกลองก็คิดเองหมดเลยคิดเองทำเองแล้วก็เอมานั่งตีกลองว่าจังหวะกับท่ารำมันเข้ากันมั๊ย กลองก็ชุดเอง คุณพ่อไม่ได้เรียนมาจากใคร พ่อเขาคิดขึ้นมาเองเป็นภูมิปัญญาของคุณพ่อเอง คุณปู่คุณตาที่ไม่มีใครเป็นกลองยาว คุณพ่อคิดตีขึ้นมาเองเป็นต้นกำเนิดเป็นต้นตำรับเลย ตอนแรกในวงมีแค่ 4 คน คุณพ่อก็ยกระดับขึ้นมาเรื่อย ๆ ตอนแรกมีผู้หญิงแค่ 2 คนผู้ชาย 2 คนตอนหลังมีค้นหาไปแห่ภาคบ้านพ่อก็คิดขึ้นมาเรื่อย ๆ จนผู้หญิงมีเป็น 10 คู่”

นางวิไล อินทร์กลอย
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2559

กลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไล จะแบ่งการรำเป็นหลายรูปแบบ ได้แก่ รำชายหญิง รำหมู่คู่ชายหญิง รำกลองหมู่ชาย (ใช้ผู้แสดงเป็นผู้ชายจำนวน 8 คน) กลองล้อฉาบ นอกจากนี้ก็จะมีกลองยาวประยุกต์ เมื่อมีการประกวดตั้งนั้นกลองยาวคณะทองหลอมศรีวิไลจึงหาทริวิลีเข้ามาใช้ในการแข่งขัน คือ มีการนำเอาการแสดงอื่น ๆ เข้ามาแสดงร่วมกับการรำกลองยาว ตอนแรกจะเป็นการรำกลองยาวพอในช่วงท้ายจึงนำเอาการแสดงอื่นมาใส่ เช่น ฟันกระบี่ ตีกระบอง รำกริช การเล่นกระบองไฟ เป็นต้น ปัจจุบันกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลก็ยังมีรับการรับงานอยู่ ส่วนมากจะรับเป็นขบวนแห่ เช่น แห่ภาคเข้าโบสถ์

ในการรับงานรำกลองยาวแต่ละครั้ง ค่าแรงจะขึ้นอยู่กับระยะทางในการเดิน หรือการรำ เมื่อได้ค่าตอบแทนมาแล้วช่วงแรกจะนำเงินนั้นมาเป็นค่าตัดเสื้อผ้าที่ต้องใส่รำ ระยะหลังจึงนำเงินที่ได้มานำมาแบ่งเป็นเงินค่าแรง

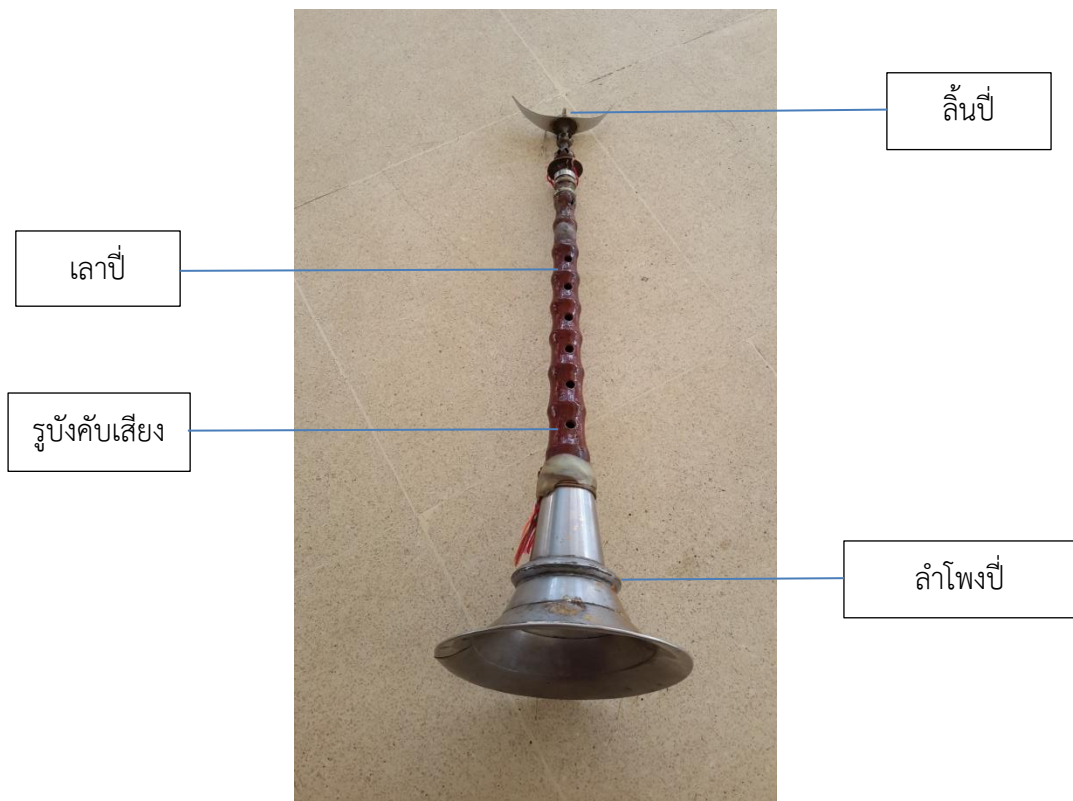
ภาพประกอบที่ 9 นายทองหลอม ขำมันและภรรยา

4. เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดงกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไล ประกอบด้วย ปี่ 1 เล้า (ปี่ชนิดเดียวกับที่ใช้ในวงม้งคละ) กลองยาว 4 ใบ (จำนวนของกลองยาวใช้ตามเหมาะสมของงานที่แสดง) ฉาบเล็ก 1 คู่ ฉาบใหญ่ 1 คู่ ฆ้องโหม่ง 1 ใบ กรับ 1 คู่

4.1 ปี่

เครื่องดนตรีที่ใช้ในวงกลองยาวสุโขทัย สำหรับเครื่องเป่านั้นจะใช้ปี่ชนิดเดียวกับที่ใช้ในวงม้งคละ ซึ่งเป็นที่มีลักษณะคล้ายปี่ชวา เล้าปี่มีลักษณะเป็นข้อ ตัวปี่ทำจากไม้ชิงชัน ลำโพงปี่ทำจากทองเหลืองหรือ สแตนเลส ปี่ชนิดนี้จะเป็นปี่ที่มีเสียงแหลม ดังเร้าใจ เป่าदनทำนองเคล้าคลอไปตามจังหวะ และเป็นเครื่องดนตรีดำเนินทำนองเพียงชิ้นเดียวของวงกลองยาวสุโขทัย

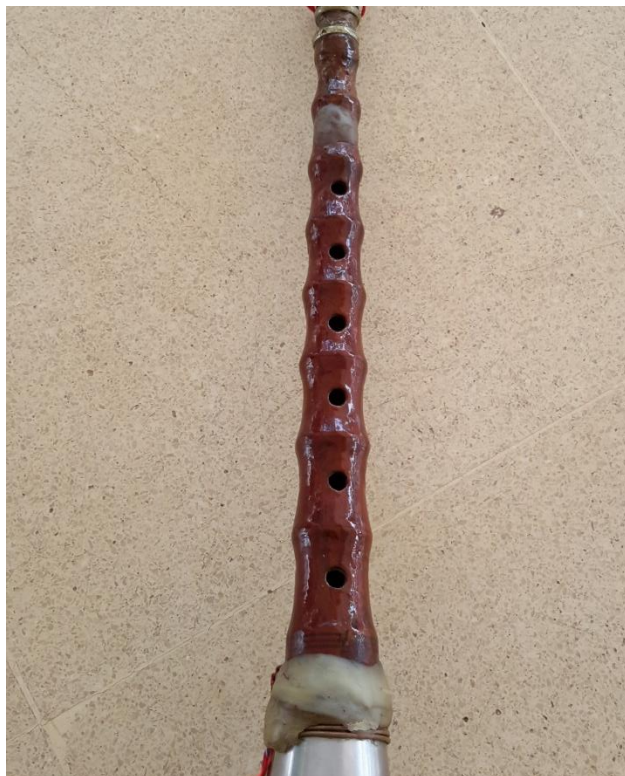
ภาพประกอบที่ 10 ส่วนประกอบปี่

ภาพประกอบที่ 11 ลำโพงปี่

ภาพประกอบที่ 12 ลินปี่

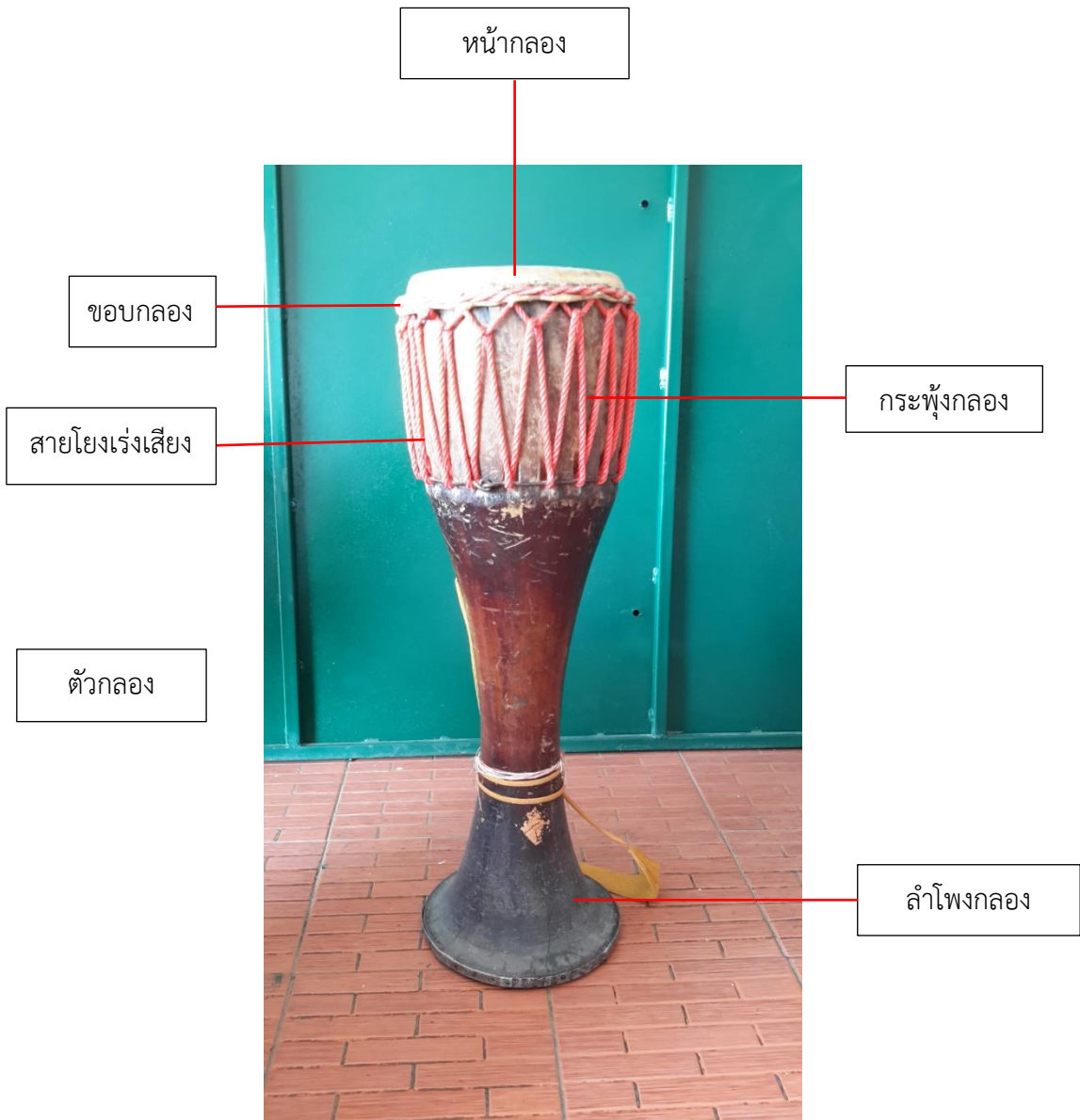
ภาพประกอบที่ 13 เลापี่และรู้งคืบเสียง

4.2 กลองยาวสุโขทัย

กลองยาวสุโขทัย เป็นกลองยาวชนิดหนึ่ง แต่หุ่นกลองจะแตกต่างจากกลองยาวของภาคกลาง หรือกลองยาวที่ใช้ในเถิดเทิง หุ่นกลองทำด้วยไม้จริง เช่น ไม้มะม่วง ไม้ก้ามปู ตอนหน้าใหญ่ ตอนท้ายมีลักษณะเรียวแล้วบานปลายเป็นรูปดอกกล่าโพง มีหลายขนาด เป็นกลองที่ซึงหนึ่งหน้าเดียว ขึ้นหน้าด้วยสายโยงแรงเสียด ช่วงตัวกลองจะไม่ปล้องตรงกลางมากเหมือนกลองยาวภาคกลาง หุ่นจะใหญ่ หุ่นกลองไม่มีขนาดแน่นอนเพราะเป็นกลองที่ชาวบ้านมักจะซุดขึ้นเอง ตรงกลางหน้ากลองต้องใช้ข้าวสุกติดตะโพนเพื่อถ่วงเสียงเช่นเดียวกัน ตัวกลองก็นิยมตกแต่งด้วยผ้าสี เย็บจีบยื่นปล้อยเชิงเป็นระบายห้อยลงมาปกตัวกลอง เรียกว่า “กระโปรงกลอง” และมีสายสะพายสำหรับไว้คล้องสะพายบ่าขณะตี

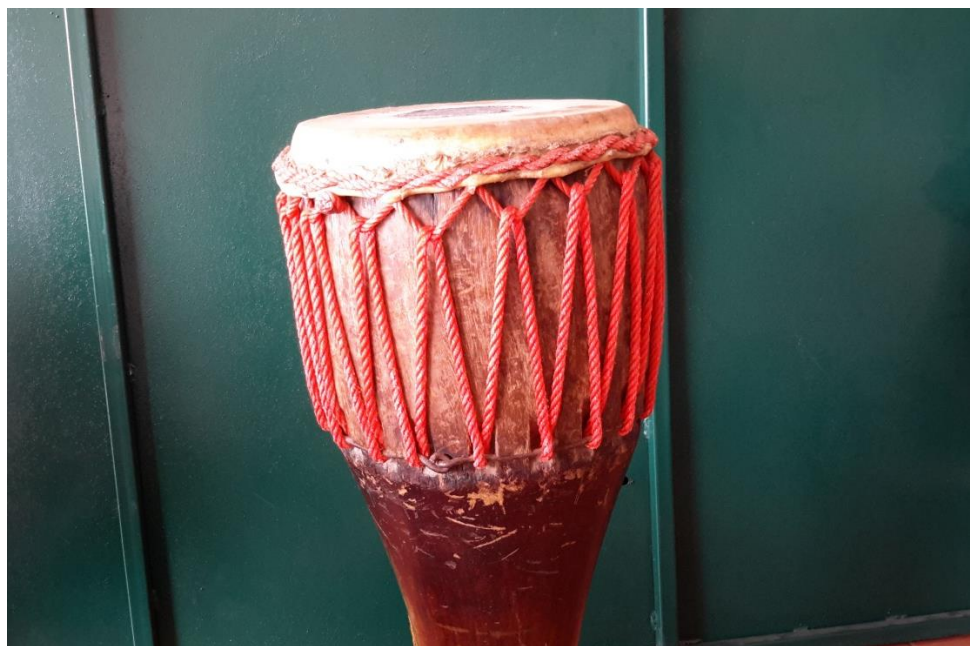
ภาพประกอบที่ 14 กลองยาวสุโขทัย 3 ขนาด

ภาพประกอบที่ 15 ส่วนประกอบของกลองยาวสุโขทัย

ภาพประกอบที่ 16 หน้ากลองและขอบกลอง

ภาพประกอบที่ 17 กระพุงกลอง

ภาพประกอบที่ 18 สายโยงเร่งเสียง

ภาพประกอบที่ 19 ลำโพงกลอง

4.3 ฉาบเล็ก

ฉาบเล็ก เป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยโลหะ รูปร่างกลม เว้ากลาง ปากผาย เจาะรูตรงกลางที่ไว้สำหรับร้อยเชือกและเศษผ้าที่ผาทั้งสองเพื่อสะดวกในการถือตี การตีจะตีแบบประกบ ฉาบเล็กจะมีขนาดเล็กกว่าฉาบใหญ่ มีหน้าที่ตีซัดจังหวะ

ภาพประกอบที่ 20 ฉาบเล็ก

4.4 ฉาบใหญ่

ฉาบใหญ่ เป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยโลหะ รูปร่างกลม เว้ากลาง ปากผาย เจาะรูตรงกลางที่ไว้สำหรับร้อยเชือกและเศษผ้าที่ผาทั้งสองเพื่อสะดวกในการถือตี การตีจะตีแบบประกบ ฉาบใหญ่ มีหน้าที่ในการตีเย็นจังหวะ

ภาพประกอบที่ 21 ฉาบใหญ่

4.5 ซ้องโหม่ง

ซ้องเป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยโลหะผสมระหว่างทองแดง ดีบุก สังกะสี ลักษณะตัวซ้องทำด้วยโลหะแผ่นรูปวงกลม ตรงกลางทำเป็นปุ่มนูนขึ้นมาเพื่อตีให้เกิดเสียง เรียกว่า “ปุ่มซ้อง” ต่อกจากปุ่มซ้องเป็นฐานแผ่ออกไป เรียกว่า “ฉัตร” ส่วนที่งุ้มลงมารอบฉัตร เรียกว่า “ใบฉัตร”

ซ้องโหม่งที่ใช้ในวงกลองยาวสุโขทัยจะเป็นซ้องโหม่งที่มีขนาดเล็ก เพื่อให้เสียงที่ออกมามีระดับเสียงสูง และเพื่อไม่เสียงของซ้องโหม่งมากลบเสียงปี่และเสียงกลองกลบจนไม่ได้ยิน เพราะซ้องโหม่งจะเป็นตัวที่ตีขึ้นจังหวะ เป็นเครื่องกำกับจังหวะที่ทำหน้าที่ตีตั้งจังหวะให้เครื่องดนตรีชนิดอื่นเวลาเริ่ม โหมโรงหรือเริ่มการแสดง

ภาพประกอบที่ 22 ช้องโหม่ง

4.6 กรับ

กรับทำจากไม้เนื้อแข็ง เป็นรูปครึ่งวงกลม กว้างประมาณ 9 เซนติเมตร ยาวประมาณ 18 เซนติเมตร เจาะรูสองรูในด้านที่โค้งเพื่อสำหรับร้อยเชือก เวลาตีผู้ตีจะต้องสอดมือเข้าไปในเชือก จะช่วยให้กรับไม่หลุดออกจากมือในขณะที่ กรับจะมีหน้าที่ตียีนจิงหวะ แต่บางครั้งอาจจะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้บรรเลงในวง

ภาพประกอบที่ 23 กรับ

ภาพประกอบที่ 24 วิธีการจับกรับ

ภาพประกอบที่ 25 เครื่องประกอบจิ้งหะ

สำหรับการจัดรูปแบบวงกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไล จะยื่นเป็นแถวหน้ากระดาน โดยมีการจัดวางที่แบ่งเครื่องดนตรีเป็นหมวดหมู่ คือ แบ่งเป็นกลองยาวด้านหนึ่ง และเครื่องประกอบจิ้งหะหนึ่ง ส่วนปี่จะอยู่ตรงกลางระหว่างกลองยาวและเครื่องประกอบจิ้งหะ

ภาพประกอบที่ 26 รูปแบบวง

5. เครื่องแต่งกาย

ผู้แสดงชาย จะสวมเสื้อคอแบบเสื้อพระราชทาน แขนสั้น ผ่าอก ตัวเสื้อจะขลิบชายเสื้อ ชายแขน แนวตะเข็บด้านหน้าด้วยด้นสีทอง สำหรับกางเกงจะเป็นกางเกงสีเดียวกับเสื้อ ขากางเกงยาวครึ่งหน้าแข้ง มีผ้าคาดเอว และผ้าคาดศีรษะ

ภาพประกอบที่ 27 เครื่องแต่งกายผู้แสดงชาย

ผู้แสดงหญิงจะมีเครื่องแต่งกายอยู่ 2 แบบ คือ เครื่องแต่งกายที่ใช้แสดงตอนกลางวัน และ เครื่องแต่งกายที่ใช้แสดงตอนกลางคืน ในการแสดงตอนกลางวันผู้แสดงจะสวมเสื้อแขนกระบอก ห่มสไบ นุ่งผ้าถุงจีบหน้านาง ส่วนการแสดงตอนกลางคืนผู้แสดงจะห่มสไบและนุ่งผ้าถุงจีบหน้านาง

ภาพประกอบที่ 28 เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิงที่ใช้แสดงในตอนกลางวัน

ภาพประกอบที่ 29 เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิงที่ใช้แสดงในตอนกลางคืน

6. เสียงกลองยาว

เสียงปะ เป็นเสียงที่เกิดจากการตีด้วยมือขวาไปที่หน้ากลอง โดยตีกดมือให้มือแนบติดไปกับหน้ากลองกวางนี้วเล็กน้อย ห้ามเสียงไม่ให้กังวาน

เสียงป่อม เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้ฝ่ามือหรือกำปั้นตีลงบนกลางหน้ากลอง บริเวณที่ตีขวาสุก เมื่อตีแล้วจะต้องยกฝ่ามือหรือกำปั้นขึ้นจากหน้ากลอง เพื่อให้เสียงกังวาน

เสียงเพรียง เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาและมือซ้ายตีลงที่หน้ากลองด้วยน้ำหนักที่เท่ากัน อาจใช้มือซ้ายตีก่อนแล้วตามด้วยมือขวาเหลื่อมกันเล็กน้อย และต้องตีเปิดมือ

เสียงพรุ เป็นเสียงที่เกิดจากการตีด้วยมือขวาและมือซ้ายบริเวณขอบกลอง โดยตีสลับกันในลักษณะ “รัว”

7. มือกลอง

การเล่นกลองยาวสุโขทัย คณะทงหลอมสุโขทัยจะมีแบบแผนการบรรเลงและแบบแผนการแสดงคือก่อนที่จะเริ่มการแสดงผู้บรรเลงและผู้แสดงจะต้องไหว้ครูเสียก่อน เมื่อไหว้ครูเสร็จแล้วจึงเริ่มต้นการบรรเลงซึ่งจะต้องเริ่มต้นด้วยการโหมโรงกลองชุดใหญ่และเมื่อจะเริ่มการแสดงก็จะต้องเริ่มต้นด้วยการรำไหว้ครู แล้วจึงเริ่มการแสดงชุดต่าง ๆ เช่น รำหมู่ชาย รำล้อหญิง รำหมู่ชายหญิง รำ ซึ่งการแสดงแต่ละชุดจะมีมือกลองที่ได้อธิบายเรียงเป็นแบบเฉพาะของการแสดงแต่ละชุด

การบรรเลงประกอบการแสดงจะมีการใช้มือบาคเพื่อเป็นสัญลักษณ์ให้ผู้แสดงเปลี่ยนท่าได้พร้อมเพรียงกัน และขณะเดียวกันผู้บรรเลงก็ต้องคอยสังเกตท่ารำว่าผู้แสดงรำหมดท่าแต่ละท่าแล้วหรือยัง เมื่อหมดท่าจึงใช้มือบาค ซึ่งผู้บรรเลงจะต้องใช้ความสามารถในการบรรเลงเป็นอย่างมาก คนตีกลองจะไม่ฟังจนหมดเพลงปีแต่จะดูเพียงท่ารำเป็นสำคัญเท่านั้น แต่ในการโหมโรงก็จะพบว่าบางช่วงบางตอนมีการตีกลองให้เข้ากับทำนองของปีด้วยเช่นกัน

ภาพประกอบที่ 30 การไหว้ครู

โหมโรงกลองชุดใหญ่

ไม้ 1 ปี่ขึ้นนำ

--- ปี่	--- เปร็ง	- - - ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง	- - - ปี่	--- เปร็ง
---------	-----------	-----------	-----------	---------	-----------	-----------	-----------

--- ปี่	--- เปร็ง	- - - ปี่	--- เปร็ง	-ปี่-เปร็ง	-ปี่-เปร็ง	-ปี่-เปร็ง	-ปี่-เปร็ง
---------	-----------	-----------	-----------	------------	------------	------------	------------

ตีเรียงจังหวะขึ้น จบห้องสุดท้ายให้เร็ว เล่นทั้งหมด 3 ครั้ง

ไม้ 2

--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง	--- เปร็ง
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

ไม้ 3

--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง
---------	-----------	---------	-----------	---------	-----------	---------	-----------

--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง	--- ปี่	--- เปร็ง
---------	-----------	---------	-----------	---------	-----------	---------	-----------

ไม้ 4

--- ปี่	- เปร็ง-เปร็ง	--- ปี่	- เปร็ง-เปร็ง	--- ปี่	- เปร็ง-เปร็ง	--- ปี่	- เปร็ง-เปร็ง
---------	---------------	---------	---------------	---------	---------------	---------	---------------

ไม้ 5

--- ปี่	-เปร็ง-ปี่	--- ปี่	-เปร็ง-ปี่	--- ปี่	-เปร็ง-ปี่	- - - ปี่	-เปร็ง-ปี่
---------	------------	---------	------------	---------	------------	-----------	------------

--- ปี่	-เปร็ง-ปี่	--- ปี่	-เปร็ง-ปี่	เปร็ง-เปร็งเปร็ง	-เปร็ง-บ่อม
---------	------------	---------	------------	------------------	-------------

ไม้ 6

----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-- -บ่อม	----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-- -บ่อม
------	-------------	----------	----------	------	-------------	----------	----------

----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-- -บ่อม	----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-- -บ่อม
------	-------------	----------	----------	------	-------------	----------	----------

-ปี่-เปร็ง	- เปร็ง-เปร็ง	- - - เปร็ง	-เปร็ง-บ่อม
------------	---------------	-------------	-------------

ไม้ 7

----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-เปร็ง-บ่อม	----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-เปร็ง-บ่อม
------	-------------	----------	-------------	------	-------------	----------	-------------

----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-เปร็ง-บ่อม	----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-เปร็ง-บ่อม
------	-------------	----------	-------------	------	-------------	----------	-------------

----	-เปร็ง-บ่อม	-- -บ่อม	-เปร็ง-บ่อม	-ปี่-เปร็ง	- เปร็ง-เปร็ง	- - - เปร็ง	-เปร็ง-บ่อม
------	-------------	----------	-------------	------------	---------------	-------------	-------------

ไม้ 8

----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-------------	-------------	------	-------------	-------------	-------------

-ปีะ-เพรีง	-เพรีง-เพรีง	---เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------------	--------------	----------	-------------

ไม้ 8 เล่น 2 ครั้ง

ไม้ 9

---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม	---บ่อม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

2 บรรทัดแรก จะตั้งจังหวะเร็ว แล้วเริ่มตั้งจังหวะช้าในบรรทัดที่ 3

---เพรีง	---เพรีง	----	---เพรีง	---เพรีง	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
----------	----------	------	----------	----------	------	-------------	-------------

---เพรีง	---เพรีง	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	---เพรีง	---เพรีง	----
----------	----------	------	-------------	-------------	----------	----------	------

ริ้ว ตรงเพรีงท้าย

-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	---เพรีง	---เพรีง
-------------	-------------	----------	----------

ริ้ว

ริ้ว

-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	---เพรีง	---เพรีง	----	----	---เพรีง	---เพรีง
-------------	-------------	----------	----------	------	------	----------	----------

ริ้ว

----	----	---เพรีง	---เพรีง	----	----	----	----
------	------	----------	----------	------	------	------	------

ไม้ 11

---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง
-----	--------------	-----	--------------	-----	--------------	-----	--------------

---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง	---	-เพรีง-เพรีง
-----	--------------	-----	--------------	-----	--------------	-----	--------------

ไม้ 12

-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-บ่อม --	-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-บ่อม --
-----------	-------------	---------	----------	-----------	-------------	---------	----------

-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-บ่อม --	-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-บ่อม --
-----------	-------------	---------	----------	-----------	-------------	---------	----------

-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-บ่อม --	-เพรีง --	-เพรีง-บ่อม
-----------	-------------	---------	----------	-----------	-------------

ไม้ 13

--เพรีง	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-เพรีง-บ่อม	--เพรีง	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-เพรีง-บ่อม
---------	-------------	---------	-------------	---------	-------------	---------	-------------

ไม้ 14

--เพรีง	---เพรีง	---เพรีง	---เพรีง	---เพรีง	---เพรีง	---เพรีง	---เพรีง
---------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

ไม้ 15

--บ่อม	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-เพรีง-บ่อม	--บ่อม	-เพรีง-บ่อม	---บ่อม	-เพรีง-บ่อม
--------	-------------	---------	-------------	--------	-------------	---------	-------------

ไม้ 22

-- เพร้ง	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	- บ่อม-บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม
- บ่อม-บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	- บ่อม-บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม
รั้ว							
- บ่อม-บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	--- ป๊ะ	- เพร้ง-เพร้ง	- ป๊ะ-เพร้ง	- เพร้ง-เพร้ง	----	----
รั้ว				รั้ว			
--- เพร้ง	--- เพร้ง	----	----	--- เพร้ง	--- เพร้ง	----	----

ไม้ 23

		ฮา	ไฮ			ฮา	ไฮ
- เพร้ง --	- เพร้ง --	-- เพร้ง	-- เพร้ง	- เพร้ง --	- เพร้ง --	-- เพร้ง	-- เพร้ง
		ฮา	ไฮ				
- เพร้ง --	- เพร้ง --	-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม
-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม
-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- บ่อม	- เพร้ง-บ่อม	-- เพร้ง	-- เพร้ง
-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง	----	-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง
----	-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง	----	-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง
-- เพร้ง	-- เพร้ง	-- เพร้ง	- เพร้ง-ป๊ะ				

รำไห้วครู

ไม้ 1

----	- บ่อม --	- บ่อม - 3	-เพร็ิง-บ่อม	----	- บ่อม --	- บ่อม --	-เพร็ิง-บ่อม
------	-----------	------------	--------------	------	-----------	-----------	--------------

ไม้ 2

--บ่อม	-เพร็ิง-บ่อม	- - บ่อม	-เพร็ิง-บ่อม	- - บ่อม	-เพร็ิง-บ่อม	- - บ่อม	-เพร็ิง-บ่อม
--------	--------------	----------	--------------	----------	--------------	----------	--------------

ไม้ 3

----	- บ่อม --	- บ่อม --	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม	----	----
------	-----------	-----------	--------------	------	--------------	------	------

ไม้ 4

----	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม
------	--------------	------	--------------	------	--------------	------	--------------

ไม้ 5

----	- บ่อม --	- บ่อม --	-เพร็ิง-บ่อม	- - - -	- บ่อม --	- บ่อม --	-เพร็ิง-บ่อม
------	-----------	-----------	--------------	---------	-----------	-----------	--------------

ไม้ 6 ทำยี่น

----	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม	- - - -	-เพร็ิง-บ่อม	----	-เพร็ิง-บ่อม
------	--------------	------	--------------	---------	--------------	------	--------------

รำหมู่คู่ชายหญิง

ไม้ 1

----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	-ปีะ-เพ็้ง	-เพริ้ง-เพริ้ง
------	--------------	------	--------------	------	--------------	------------	----------------

-ปีะ-เพริ้ง	-เพริ้ง-บ่อม
-------------	--------------

ไม้ 2

----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	------	--------------	------	--------------	------	--------------

ไม้ 3

- - บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	- - บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม
----------	--------------	--------------	--------------	----------	--------------	--------------	--------------

ไม้ 4

----	- บ่อม - -	- บ่อม - -	-เพริ้ง-บ่อม	- - - -	-เพริ้ง-บ่อม
------	------------	------------	--------------	---------	--------------

ไม้ 5

----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	------	--------------	------	--------------	------	--------------

ไม้ 6

----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ 7

----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ 8

----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

เมื่อปากแล้ว กลองจะหยุดชนิดหนึ่ง แล้วเล่นมือปาก จากนั้นเล่นไม้ที่ 9 ต่อไป

ไม้ 9

----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ที่ 9 กลองจะต้องปาก 2 ครั้ง

ไม้ 10

----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	-เพริ้ง-บ่อม	----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	-เพริ้ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ 11

----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	- - - เพริ้ง	----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	- - - เพริ้ง
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ 12

----	-เพริ้ง-ปีะ	- - - เพริ้ง	- - - เพริ้ง	----	-เพริ้ง-บ่อม	- - - เพริ้ง	- เพริ้ง - เพริ้ง
------	-------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	-------------------

ไม้ 13

----	-เพรีง-ปีะ	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-ปีะ	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	------------	-----------	-------------	------	------------	-----------	-------------

ไม้ 14

----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-------------	-------------	------	-------------	-------------	-------------

กลองบากแล้วรั้ว รั้วจนกว่าผู้แสดงจะนั่งลง จากนั้นกลองบากอีกครั้งแล้วเล่นไม้ที่ 15

ไม้ 15

----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-------------	-------------	------	-------------	-------------	-------------

กลองบากแล้วรั้ว รั้วจนกว่าผู้แสดงจะนั่งลง จากนั้นกลองบากอีกครั้งแล้วเล่นไม้ที่ 16

ไม้ 16

----	-เพรีง-บ่อม	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-----------	-------------	------	-------------	-----------	-------------

เมื่อบากแล้ว กลองจะหยุดชนิดหนึ่ง แล้วเล่นมือบาก จากนั้นเล่นไม้ที่ 17 ต่อไป

ไม้ 17

----	-เพรีง-บ่อม	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	--- เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-----------	-------------	------	-------------	-----------	-------------

เมื่อบากแล้ว กลองจะหยุดชนิดหนึ่ง แล้วเล่นมือบาก จากนั้นเล่นไม้ที่ 18 ต่อไป

ไม้ 18

----	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	------	-------------	------	-------------	------	-------------

ไม้ 19

----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-------------	-------------	------	-------------	-------------	-------------

ไม้ 20

----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม	-เพรีง-บ่อม
------	-------------	-------------	-------------	------	-------------	-------------	-------------

ไม้ที่ 20 ผู้แสดงจะโยนกลอง และตอนบากกลองจะต้องบาก 2 ครั้ง ติดต่อกัน

ไม้ 21

----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	--------------	-----------	-------------	------	--------------	-----------	-------------

----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	--------------	-----------	-------------	------	--------------	-----------	-------------

----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม	-ปีะ-เพรีง	-เพรีง-เพรีง	-ปีะ-เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	--------------	-----------	-------------	------------	--------------	------------	-------------

รอบที่ 2

----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม	----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	--------------	-----------	-------------	------	--------------	-----------	-------------

----	-เพรีง-เพรีง	-- -เพรีง	-เพรีง-บ่อม	-ปีะ-เพรีง	-เพรีง-เพรีง	-ปีะ-เพรีง	-เพรีง-บ่อม
------	--------------	-----------	-------------	------------	--------------	------------	-------------

ไม้ 22

----	-บ่อม-บ่อม	- - -เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม	----	-บ่อม-บ่อม	- - -เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม
------	------------	-------------	--------------	------	------------	-------------	--------------

-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม
-------------	----------------	-------------	--------------

เล่นทั้งหมด 4 ครั้ง ครั้งที่ 4 กลองต้องบัก 2 ครั้ง

ไม้ 23

----	-บ่อม-บ่อม	- - -เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม	----	-บ่อม-บ่อม	- - -เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม
------	------------	-------------	--------------	------	------------	-------------	--------------

-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม
-------------	----------------	-------------	--------------

ไม้ 24

----	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	----	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-บ่อม
-------------	----------------	-------------	--------------

บัก 2 ครั้ง

ไม้ 25

----	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	----	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม	-เพริ่ง-บ่อม
------	--------------	--------------	--------------	------	--------------	--------------	--------------

ไม้ที่ 25 เล่น 2 ครั้ง

ไม้ 26

- - - -	- เพริ่ง -ปีะ	- - - -	- เพริ่ง -ปีะ	- - - -	- เพริ่ง -ปีะ	- - - -	- เพริ่ง -ปีะ
---------	---------------	---------	---------------	---------	---------------	---------	---------------

- - -เพริ่ง	- - -เพริ่ง
-------------	-------------

เล่น 2 ครั้ง

ไม้ 27

----	- เพริ่ง -ปีะ	-ปีะ-เพริ่ง	-เพริ่ง-ปีะ	--- เพริ่ง	-เพริ่ง-ปีะ
------	---------------	-------------	-------------	------------	-------------

ไม้ 28

----	- เพริ่ง -ปีะ	----	- เพริ่ง -ปีะ	----	- เพริ่ง -ปีะ	----	- เพริ่ง -ปีะ
------	---------------	------	---------------	------	---------------	------	---------------

ลูกกลอง

--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง	--- เพริ่ง
------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

--- เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	--- เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	--- เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง	--- เพริ่ง	-เพริ่ง-เพริ่ง
------------	----------------	------------	----------------	------------	----------------	------------	----------------

--- เพริ่ง	-เพริ่ง- -	-เพริ่ง-เพริ่ง	--- ปีะ
------------	------------	----------------	---------

8. เพลงปี่

ปี่เป็นเครื่องดำเนินทำนองเพลงขึ้นเดียวในวงกลองยาวสุโขทัย และปี่ที่ใช้จะเป็นปี่ม้งคละ เพราะเป็นปี่ที่มีอยู่ในจังหวัดสุโขทัย ราคาไม่แพง และคนที่เป่าปี่สามารถนำไปเป่าได้ทั้งวงกลองยาว และวงม้งคละ อีกทั้งปี่ม้งคละเป็นปี่ที่มีเสียงดังและแหลมทำให้เสียงนั้นเหมาะกับการใช้ในขบวนแห่ เพราะทั้งวงม้งคละ และวงกลองยาวสุโขทัยมักใช้ในการเดินแห่เสียงเป็นส่วนใหญ่

สำหรับทำนองเพลงปี่ที่ใช้เป่าในกลองยาวสุโขทัยนั้น แต่ละวงจะใช้ทำนองเพลงไม่เหมือนกัน ลักษณะการเป่ามีทั้งเป่าทำนองเพลงและเป่าด้นขึ้นอยู่กับผู้เป่า ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว หรืออาจนำเพลง ลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมมาเป่าก็ได้เช่นกัน

รั้ว

--- รั้ว	--- ซ	--- ท	- ซ - ล	----	----	----	--- ท
----	--- รั้ว	----	----ซ	--- ล	--- ท	----	--- ล
----	--- ท	--- ซ	--- ล	--- ท	--- รั้ว	--- ท	--- ซ
--- ล	----	----	--- ม	----	----	----	----

ทำนองขึ้นเพลง

--- รั้ว	----	--- ซ	----	----	----	---ท	--- ซ
--- ล	--- ท	--- ซ	--- ล	--- ท	----	--- ล	-- ลล
--- ท	--- ซ	--- ล	----	- ซ - ท	--- รั้ว	--- ล	--- ล
--- ม	----	--- ซ	--- ล	--- ม	--- ม	----	- ซ - ล
----	- ซ - ล	-- ซ ท	- รั้ว - ล	-- ซ ท	- รั้ว - ล	-- ซ ม	- ซ - ล
----	- ม - ซ	--- ท	-- รั้ว ล	- ซ ม ซ	- ล - ซ	--- ท	-- รั้ว ล
- ล ซ ท	-- รั้ว ล	- ซ ม ซ	- ล - ซ	- ล - ท	- ล - ซ	- ซ ม ซ	- ล - ซ

ทำนองหลัก

--- ล	- รั้ว - ท	--- ล	-- ซ ท	--- ล	- รั้ว - ท	-- รั้ว ม	-- รั้ว ท
-- รั้ว ล	-- รั้ว ท	-- รั้ว ม	- ท - รั้ว	----	--- ล	-- รั้ว ล	-- รั้ว ล
-- ซ ล	-- ม ล	- ซ ม ซ	--- ล	- ท - ล	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ล
- ซ ม ซ	--- ซ	- ล ซ ม	ซ ล - ซ	-- ล ท	รั้ว ท ล ซ	- ม ซ ซ	- ล - ซ
-- ล ท	รั้ว ท ล ซ						

กลับต้น

9. ทำรำ

ทำรำของกลองยาวสุโขทัยแต่ละคณะจะไม่เหมือนกัน เป็นทำรำที่แต่ละคณะประดิษฐ์ขึ้นเอง ซึ่งจะมีความโดดเด่นไปคนละแบบ

ทำรำกลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลนั้น นายทองหลอม ขำมัน เป็นผู้ประดิษฐ์ทำรำ ซึ่งประดิษฐ์ไว้หลายชุด ได้แก่

การทำรำหมู่ชาย เป็นการรำหมู่เฉพาะนักแสดงชายเพื่อแสดงความสามารถ ลีลาทำรำ ความแข็งแรงและความพร้อมเพรียงของนักแสดงชาย

การทำรำล้อหญิง เป็นการแสดงลีลาท่าทางของผู้ชายที่จะไปเกี่ยวพาราสีผู้หญิง โดยใช้วิธีหยอกล้อและเชิญชวนผู้หญิงให้ออกมารำรำด้วย

การทำรำล้อฉาบ เป็นการแสดงที่ใช้ผู้แสดงชายเพียง 1 คน มาทำหน้าที่ตีฉาบเพื่อหยอกล้อนักดนตรีทั้งวง ซึ่งเป็นการเพิ่มความครึกครื้นสนุกสนานและเฮฮาให้กับการแสดง

การทำรำคู่ชาย - หญิง เป็นการแสดงหมู่คู่ชาย - หญิง ที่ออกมารำรำ และเกี่ยวพาราสี รวมถึงความพร้อมเพรียงและสวยงามของกระบวนท่า

ก่อนการรำจะต้องรำไหว้ครูก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นแบบแผนของกลองยาวสุโขทัยของคณะทองหลอมศรีวิไล

ทำรำหมู่ผู้ชาย-หญิง
คณะทองหลอม ศรีวิไล

ท่าที่ 1

ท่าที่ 1

ท่าที่ 1.1 ท่าเตรียม

หญิง ยืนเท้าชิด มือวางแนบลำตัว

ชาย ยืนแยกขาพอประมาณ มือวางที่หน้ากลอง

ท่าที่ 1.2 ท่าไหว้

หญิง พนมมือ ก้มศีรษะ ย่อเข่า

ชาย ยืนแยกเท้าพอประมาณ มือตีกอง

ท่าที่ 2

ท่าที่ 2

หญิง วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้ายเดินออกมาคู่กับผู้ชาย มือซ้ายจับคว่ำระดับเอว มือขวาหงายฝ่ามือ ออกด้านข้างลำตัวปลายนิ้วแทงลงคอเล็กน้อย เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับ

ชาย วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้าย เดินออกมาคู่กับผู้หญิง มือทั้งสองตีกองตามจังหวะ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ขวา - ซ้าย ตามจังหวะ

ท่าที่ 3

ท่าที่ 3

หญิง เอียงตัวไปทางด้านซ้าย วางเท้าซ้ายแล้ว ชยับเท้า มือขวาจับตะแคงเข้าหาลำตัวอยู่ด้านหน้า ระดับอกมือขวาตั้งวงระดับเดียวกับมือซ้าย ศีรษะ เอียงซ้าย

ชาย เอียงตัวไปทางด้านซ้าย วางเท้าซ้ายแล้ว ชยับเท้า มือขวาจับตะแคงเข้าหาลำตัวอยู่ด้านหน้า ระดับอกมือขวาตั้งวงระดับเดียวกับมือซ้าย ศีรษะ เอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ซ้าย - ขวาตามจังหวะ

ท่าที่ 4.1

ท่าที่ 4.2

ท่าที่ 5

ท่าที่ 6

ท่าที่ 4

ท่าที่ 4.1

หญิง เท้าขวาก้าวหน้าเปิดส้นเท้าซ้าย มือขวาจับเข้าหาลำตัวข้างหน้าระดับศีรษะ มือซ้ายจับเข้าหาลำตัวข้างมือขวาลดหลั่นลงมาเล็กน้อย ศีรษะเอียงซ้าย และกระทุ้งเท้าหลัง

ชาย เท้าขวาก้าวหน้าเปิดส้นเท้าซ้าย มือขวาจับเข้าหาลำตัวข้างหน้าระดับศีรษะ มือซ้ายจับเข้าหาลำตัวข้างมือขวาลดหลั่นลงมาเล็กน้อย ศีรษะเอียงซ้าย และกระทุ้งเท้าหลัง

ท่าที่ 4.2

หญิง ปฏิบัติในลักษณะเดิม มือทั้งสองสะบัดจับปล่อยเป็นตั้งวงในระดับเดิม

ชาย ปฏิบัติในลักษณะเดิม มือทั้งสองสะบัดจับปล่อยเป็นตั้งวงในระดับเดิม

หมายเหตุ เดินย่อเท้าถอยหลัง กระทุ้งเท้าซ้าย มือจับเข้าหาลำตัวในลักษณะเดียวกันด้านซ้าย และสะบัดจับ ปฏิบัติสลับขวา – ซ้าย ตามจังหวะ

ท่าที่ 5

หญิง วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้าย เดินหมุนรอบตัวเองทางด้านซ้าย มือซ้ายจับคว่ำระดับเอว มือขวาหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัว ตกปลายนิ้วมือ งอศอกเล็กน้อย ศีรษะเอียงข้างเดียวกับมือที่จับ

ชาย วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้าย เดินหมุนรอบตัวเองทางด้านซ้าย มือทั้งสองตักลงตามจังหวะ

ท่าที่ 6

หญิง เอียงตัวด้านขวา วางส้นเท้าขวา มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหงายระดับชายพก ศีรษะเอียงซ้าย

ชาย เอียงตัวด้านขวา วางส้นเท้าขวา มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหงายระดับชายพก ศีรษะเอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับขวา – ซ้าย ตามจังหวะ

ท่าที่ 7

ท่าที่ 7

หญิง ย่ำเท้าเดินตามจังหวะ มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาจับหงายแขนระดับไหล่ ศีรษะเอียงข้างเดียวกับมือที่จับ (เดินครึ่งวงกลมสลับที่กับผู้ชาย)

ชาย กลับหลังหันไปด้านหลังเวที ย่ำเท้าเดินตามจังหวะ มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาจับหงายแขนตั้งระดับไหล่ ศีรษะเอียงข้างเดียวกับมือที่จับ (เดินครึ่งวงกลมสลับที่กับผู้หญิง)

หมายเหตุ ปฏิบัติทั้งหมด 4 ครั้ง

ท่าที่ 8.1

ท่าที่ 8.1

หญิง วางเท้าซ้ายแตะะจุมกเท้าขวาด้านหน้า มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัว ตกปลายนิ้วมือ งอศอกเล็กน้อย ศีรษะเอียงซ้าย

ชาย วางเท้าขวาแตะสันเท้าซ้ายด้านข้าง มือซ้ายแบมือหงายฝ่ามือขึ้นรับมือผู้หญิง มือขวาวางบนศีรษะเอียงขวา

ท่าที่ 8.2

ท่าที่ 8.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดยย่ำเท้าสามครั้งเริ่มจากเท้าขวาแตะะจุมกเท้า เดินสลับที่กับผู้ชายแล้วแตะะจุมกเท้าซ้ายด้านหน้า มือซ้ายหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัว ตกปลายนิ้วมือ งอข้อศอกเล็กน้อย มือขวาวางบน ศีรษะเอียงขวา (ปฏิบัติ 4 ครั้ง)

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดยย่ำเท้าสามครั้งเริ่มจากเท้าซ้ายแตะสันเท้า เดินสลับที่กับผู้หญิงแล้วแตะสันเท้าขวาด้านข้าง มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาแบมือหงายฝ่ามือขึ้นรับมือผู้หญิง ศีรษะเอียงซ้าย

ท่าที่ 8.3

ท่าที่ 8.3

หญิง เท้าขวาก้าวหน้าเท้าซ้ายวางหลังเปิดสันเท้า มือซ้ายตั้งขึ้นเหนือศีรษะหงายฝ่ามือขึ้นรับมือผู้ชาย (ให้มือแตะกันในลักษณะรูปโค้ง) มือขวาจับหงายงอศอกด้านข้างลำตัว ปลายจับแทงมาด้านหน้า ศีรษะเอียงขวา

ชาย เท้าซ้ายก้าวหน้าเท้าขวาวางหลังเปิดสันเท้า มือซ้ายคว่ำฝ่ามือจับลำตัวกลอง มือขวาวางตั้งขึ้นเหนือศีรษะคว่ำฝ่ามือลงแตะบนมือผู้หญิง ศีรษะเอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติ 3 ชุด

ท่าที่ 9

ท่าที่ 9

หญิง วางสั้นเท้าขวา มือขวาดั้งวงบน มือซ้ายจับ
หงายที่ชายพก เดินหมุนรอบตัวเองทางด้านซ้าย
เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับ

ชาย วางสั้นเท้าขวา มือขวาดั้งวงบน มือซ้าย
จับหงายที่ชายพก เดินหมุนรอบตัวเองทางด้านซ้าย
เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ขวา – ซ้าย 3 ชุด

ท่าที่ 10.1

ท่าที่ 10

ท่าที่ 10.1

หญิง ยกเท้าซ้าย มือซ้ายหงายฝ่ามือขึ้นปลาย
นิ้วแหวงมาด้านหน้าอยู่ระดับเหนือศีรษะ ด้านหน้ามือ
ขวาหงายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแหวงมาด้านหน้าระดับปาก
ศีรษะเอียงขวา ยุบยัดตามจังหวะ

ชาย ยกเท้าซ้าย มือซ้ายหงายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้ว
แหวงมาด้านหน้าอยู่ระดับเหนือศีรษะ ด้านหน้ามือขวา
ตีกลอง เอียงศีรษะขวา ยุบยัดตามจังหวะ

ท่าที่ 10.2

ท่าที่ 10.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดยเท้าซ้ายวางหน้า เท้าขวา
กระดกหลัง มือทั้งสองตั้งวงระดับชายพอกอยู่คู่กันยื่น
ออกมาด้านหน้าเล็กน้อย ศีรษะก้มลงมองพื้นเล็กน้อย
ยุบยัดตามจังหวะ

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดยเท้าซ้ายวางหน้าเท้าขวา
กระดกหลัง มือทั้งสองตั้งวงระดับชายพอกอยู่คู่กันยื่น
ออกมาด้านหน้าเล็กน้อย ศีรษะก้มลงมองพื้นเล็กน้อย
ยุบยัดตามจังหวะ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับกัน รวม 7 ครั้ง

ท่าที่ 11.1

ท่าที่ 11

ท่าที่ 11.1

หญิง ยืนตรง มือทั้งสองจับหงายระดับหน้าอก
ศีรษะตั้งตรง

ชาย ยืนตรง มือทั้งสองจับหงายระดับหน้าอก
ศีรษะตั้งตรง

ท่าที่ 11.2

ท่าที่ 11.2

หญิง วางส้นเท้าขวาด้านหน้า มือทั้งสองตั้งวง กลางข้างลำตัว เอียงศีรษะขวา แล้วกระทบส้นเท้า ขวาพร้อมกับขยับแขนทั้งสองตามจังหวะ

ชาย วางส้นเท้าขวาด้านหน้า มือทั้งสองตีหน้า กลอง เอียงศีรษะขวา แล้วกระทบส้นเท้าขวาพร้อมกับตีกลองตามจังหวะ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ขวา – ซ้าย 6 ชุด

ท่าที่ 12

ท่าที่ 12

หญิง ส้นเท้าขวาเตะมาด้านหน้าและเปลี่ยนใช้ จมูกเท้าขวาไปเตะด้านข้าง และนำส้นเท้าขวามาเตะ ด้านหน้าตามจังหวะ (นับ 1 2 3) มือซ้ายใช้นิ้วชี้ เตะข้างสะโพกมือขวาแบฝ่ามือเตะที่แก้มด้านขวา เอียงศีรษะขวา

ชาย ส้นเท้าขวาเตะมาด้านหน้าและเปลี่ยนใช้ จมูกเท้าขวาไปเตะด้านหลัง และนำส้นเท้าขวามาเตะ ด้านหน้าตามจังหวะ (นับ 1 2 3) มือซ้ายคว่ำฝ่ามือ จับลำตัวกลองมือขวาตีกลอง เอียงศีรษะขวา

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ขวา – ซ้าย 5 ชุด

ท่าที่ 13.1

ท่าที่ 13

ท่าที่ 13.1

หญิง กระทุ้งเท้าขวา มือซ้ายตั้งวงบน มือขวา จับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา

ชาย กระทุ้งเท้าขวา มือทั้งสองตีกลอง ศีรษะ เอียงขวา

ท่าที่ 13.2

หญิง กระทุ้งเท้าซ้าย มือขวาตั้งวงบน มือซ้าย จับส่งหลัง ศีรษะเอียงซ้าย

ชาย กระทุ้งเท้าซ้าย มือทั้งสองตีกลอง ศีรษะ เอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับซ้าย – ขวา 5 ชุด จากนั้น หมุนรอบตัวเองทางซ้าย โดยให้หญิงทำท่าสอดสร้อย มาลา ชายตีกลอง

ท่าที่ 13.2

ท่าที่ 13.3

ท่าที่ 13.3

หญิง นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้าย มือซ้ายจับคว่ำแขนตั้งปลายนิ้วชี้แตะที่หัวเข่าซ้ายมือขวาชี้นิ้วชี้แตะที่สะโพกเอียงศีรษะขวา

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้าย มือซ้ายตีกลองมือขวาชี้นิ้วชี้แตะที่สะโพก ศีรษะเอียงขวา

หมายเหตุ ปฏิบัติในท่าที่ 13 รวม 2 ชุด

ท่าที่ 14.1

ท่าที่ 14

ท่าที่ 14.1

หญิง เท้าขวาใช้จุมูกเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองตั้งวงกลางอยู่ด้านหน้าระดับหน้าอก ศีรษะเอียงซ้ายหันหน้าไปทางซ้ายเล็กน้อย จากนั้น ปฏิบัติต่อเนื่องโดยก้าวเท้าสามครั้งไปทางขวาเริ่มจากเท้าขวา (เข้าหาผู้ชาย) แล้วแตะจุมูกเท้าซ้ายด้านหน้ามือทั้งสองจับม้วนปล่อยหงายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแหวงมาด้านหน้าแต่เฉียงเข้าหาผู้ชายอยู่ระดับอก เอียงศีรษะขวา (ปฏิบัติ 5 ครั้ง)

ชาย เท้าซ้ายใช้จุมูกเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองตีกลอง ศีรษะเอียงขวาหันหน้าไปทางขวาเล็กน้อย ปฏิบัติต่อเนื่องโดยก้าวเท้าสามครั้งไปทางซ้ายเริ่มจากเท้าซ้าย (เข้าหาผู้หญิง) แล้ววางเท้าขวาไปด้านหลังเปิดสันเท้า มือทั้งสองตีกลอง เอียงศีรษะซ้าย หันหน้ามองผู้หญิง

ท่าที่ 14.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดยวางเท้าขวาไปด้านหลังเปิดสันเท้า มือซ้ายแบฝ่ามือแตะแก้มข้าง ซ้ายมือขวากำมือหักข้อมือขึ้นให้มือที่กำอยู่ต่อคอแขนซ้าย ศีรษะเอียงซ้าย

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดยวางเท้าขวาไปด้านหลังเปิดสันเท้า มือซ้ายคว่ำฝ่ามือจับลำตัวกลอง มือขวาตีกลอง ศีรษะเอียงขวาหันหน้ามองผู้หญิง

หมายเหตุ ปฏิบัติ 2 ชุด

ท่าที่ 14.2

ท่าที่ 15

ท่าที่ 15

หญิง วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้ายเดินอยู่กับที่ มือซ้ายจับคว่ำระดับเอว มือขวาหงายฝ่ามือออกด้านข้าง ลำตัวปลายนิ้วแทงลงงอศอกเล็กน้อย เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับ

ชาย วางส้นเท้าขวาสลับเท้าซ้าย เดินอยู่กับที่ มือทั้งสองตีกลองตามจังหวะ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ขวา - ซ้าย 6 จังหวะ

ท่าที่ 16.1

ท่าที่ 16

ท่าที่ 16.1

หญิง ย่ำเท้าขวา ถัดเท้าซ้าย มือทั้งสองทำท่ารำสาย

ชาย ย่ำเท้าขวา ถัดเท้าซ้าย มือทั้งสองถอดกลองออกจากไหล่

ท่าที่ 16.2

ท่าที่ 16.2

หญิง เท้าซ้ายก้าวหน้า มือขวาจับหงายระดับชายพกมือซ้ายตั้งวงบน ศีรษะเอียงข้างมือที่จับ ปฏิบัติสลับเปลี่ยนมือทำตรงข้ามกัน ปฏิบัติสลับกันไปตามจังหวะ

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้ายนำกลองมาวางตั้งด้านข้างขวาผู้หญิง มือทั้งสองตีกลอง ศีรษะตั้งตรงมองผู้หญิง

ท่าที่ 16.3

ท่าที่ 16.3

หญิง มือขวาจับหงายข้างหน้าระดับอก มือซ้ายตั้งวงข้างหน้าระดับเดียวกัน ม้วนมือสลับจับซ้าย - ขวา - ซ้าย ก็มีศีรษะลงเล็กน้อย จากนั้น ตั้งแขนขวาในระดับวงบน ส่งปลายนิ้วไปด้านหลัง มือซ้ายจับส่งหลัง บิดไหล่ไปทางขวาเล็กน้อย หน้ามองตามมือขวา

ชาย โยนกลองควงขึ้นด้านบน โดยใช้มือขวาส่งขึ้นสูง แล้วรับด้วย 2 มือ

หมายเหตุ ปฏิบัติในท่านี้ 3 ชุด คือ ในท่ายืน 1 ครั้ง ทुरुตัวลงนั่งตั้งเข่าซ้าย 1 ครั้ง และกลับยืนมา ยืนในท่าเดิมอีก 1 ครั้ง

ท่าที่ 17

ท่าที่ 17

หญิง เอียงตัวด้านซ้าย วางส้นเท้าซ้าย มือขวาจับคว่ำระดับเอว มือซ้ายหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัว ปลายนิ้วแทงลงอศอกเล็กน้อย เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับ

ชาย เอียงตัวด้านซ้าย วางส้นเท้าซ้าย มือทั้งสองตีกลองตามจังหวะ

หมายเหตุ ปฏิบัติสลับ ซ้าย (เดินลงด้านหลัง) – (เดินขึ้นด้านหน้า) ตามจังหวะ

ท่าที่ 18.1

ท่าที่ 18

ท่าที่ 18.1

หญิง เท้าซ้ายก้าวหน้า มือซ้ายจับหงายระดับชายพกมือขวาตั้งวงบน ศีรษะเอียงข้างมือที่จับ ปฏิบัติสลับเปลี่ยนมือทำตรงข้ามกัน ปฏิบัติสลับกันไปตามจังหวะ

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้ายนำกลองมาวางตั้งด้านข้างขวาผู้หญิง มือทั้งสองตีกลอง ศีรษะตั้งตรงมองผู้หญิง

ท่าที่ 18.2

ท่าที่ 18.2

หญิง เท้าซ้ายก้าวหน้า มือซ้ายขึ้นนิ้วชี้แตะที่สะโพกซ้ายมือขวากำมืออแกน แล้วเอาศอกแตะที่หน้ากลอง ศีรษะเอียงขวา

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้ายเอนตัวลงด้านซ้ายเล็กน้อย มือซ้ายใช้หลังมือแตะที่หน้าผากมือขวากำมือแตะที่สะโพกข้างขวา ศีรษะเอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติ 4 ชุด

ท่าที่ 19.1

ท่าที่ 19

ท่าที่ 19.1

หญิง เดินย่อเท้าสลับที่กับผู้ชายโดยมือซ้ายจับหงายระดับชายพกมือขวาตั้งวงบน ศีรษะเอียงข้างมือที่จับ ปฏิบัติสลับเปลี่ยนมือทำตรงข้ามกัน ปฏิบัติสลับกันไปตามจังหวะ เดินวนด้านข้างไปอยู่แทนที่ผู้ชาย แล้วทำท่าสอศสร้อยมาลาอยู่กับที่

ชาย เดินย่อเท้าสลับที่กับผู้หญิงโดยใช้ศอกขวา

ท่าที่ 19.2

แตะที่หน้ากลองสลับกับการใช้มือตีเดินวนหน้าไปอยู่
แทนที่ผู้หญิง แล้วนั่งคุกเข่า ตั้งเข่าซ้าย

ท่าที่ 19.2

หญิง เข่าซ้ายก้าวหน้า มือซ้ายแบฝ่ามือแตะที่
แก้มข้างซ้ายมือขวาตีกลอง น้ำหนักตัวเอนไปทีขวา
หลัง เอียงศีรษะซ้าย

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาขวาเอนตัวลงด้านขวา
เล็กน้อย มือซ้ายกำมือแตะที่สะโพกข้างซ้าย มือขวา
ใช้หลังมือแตะที่หน้าผาก เอียงศีรษะขวา

หมายเหตุ ปฏิบัติ 4 ชุด

ท่าที่ 20.1

ท่าที่ 20

ท่าที่ 20.1

หญิง เดินย่อเท้าสลับที่กับผู้ชายโดยมือซ้ายจับ
หงายระดับชายพกมือขวาตั้งวางบน ศีรษะเอียงข้างมือ
ที่จับ ปฏิบัติสลับเปลี่ยนมือทำตรงข้ามกัน ปฏิบัติ
สลับกันไปตามจังหวะ เดินวนด้านหน้าไปอยู่แทนที่
ผู้ชาย แล้วทำท่าสอดสร้อยมาลาอยู่กับที่

ชาย เดินย่อเท้าสลับที่กับผู้หญิงโดยใช้ศอกขวา
แตะที่หน้ากลองสลับกับการใช้มือตีเดินวนหน้าไปอยู่
แทนที่ผู้หญิง แล้วนั่งคุกเข่า ตั้งเข่าซ้าย

ท่าที่ 20.2

หญิง เข่าซ้ายก้าวหน้า มือซ้ายชี้นิ้วชี้แตะที่
สะโพกซ้ายมือขวากำมืออแกน แล้วเอาศอกแตะที่
หน้ากลอง ศีรษะเอียงขวา

ชาย นั่งคุกเข่าตั้งขาซ้ายเอนตัวลงด้านซ้าย
เล็กน้อย มือซ้ายใช้หลังมือแตะที่หน้าผากมือขวากำ
มือแตะที่สะโพกข้างขวา ศีรษะเอียงซ้าย

หมายเหตุ ปฏิบัติ 2 ชุด

ท่าที่ 20.2

ท่าที่ 21

ท่าที่ 21

หญิง ย่ำเท้าขวา ถัดเท้าซ้าย มือทั้งสองทำท่ารำสาย

ชาย ย่ำเท้าขวา ถัดเท้าซ้าย มือทั้งสองส่ายกลองที่ไหลตามเดิม

หมายเหตุ ปฏิบัติ 1 จังหวะ

ท่าที่ 22.1

ท่าที่ 22

ท่าที่ 22.1

หญิง ย่ำเท้าหมุนตัวไปด้านขวาหันไปด้านหลัง เวที มือซ้ายจับคว่ำอยู่ด้านหน้าระดับชายพก มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้ชายไว้ ศีรษะตั้งตรง

ชาย ยืนถัดเท้าซ้ายตามจังหวะ มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้หญิงไว้มือขวาตีกลอง ศีรษะลักคอสลับซ้าย-ขวาตามจังหวะ

ท่าที่ 22.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดยย่ำเท้าขวาหมุนตัวไปด้านขวาให้หยุดหันหน้ามาด้านหน้าเวที แล้วใช้จมูกเท้าซ้ายแตะด้านหน้า มือซ้ายปล่อยจับหงายฝ่ามือ ออกข้างลำตัว ปลายนิ้วแกงลง มือขวายังจับมือผู้ชายไว้ เอียงศีรษะซ้าย

ชาย ยืนถัดเท้าซ้ายตามจังหวะ มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้หญิงไว้มือขวาตีกลอง ศีรษะลักคอสลับซ้าย-ขวาตามจังหวะ

หมายเหตุ การปฏิบัติทำดังนี้ ผู้หญิงจะหมุนตัวมาทางขวาและปฏิบัติดังที่อธิบาย และหมุนกลับ โดยการหมุนตัวไปทางซ้ายให้หันกลับมาด้านหน้าเวที โดยมือและเท้าปฏิบัติเหมือนกัน แต่เพียงหมุนสลับกลับไปกลับมา ปฏิบัติให้ครบ 4 ครั้ง

ท่าที่ 22.2

ท่าที่ 22.3

ท่าที่ 22.4

ท่าที่ 23

ท่าที่ 22.3

หญิง ยืนถัดเท้าซ้ายตามจังหวะ มือซ้ายหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัวแขนตั้ง และวาดแขนขึ้น-ลงตามจังหวะมือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้ชายไว้ ศีรษะก้มคอสลับซ้าย-ขวาตามจังหวะ

ชาย ย่ำเท้าหมุนตัวไปด้านซ้ายหันไปด้านหลังเวที มือซ้ายชูขึ้นจับมือผู้หญิง มือขวาตีกลอง ศีรษะตั้งตรง

ท่าที่ 22.4

หญิง ยืนถัดเท้าซ้ายตามจังหวะ มือซ้ายหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัวแขนตั้ง และวาดแขนขึ้น-ลงตามจังหวะมือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้ชายไว้ ศีรษะก้มคอสลับซ้าย-ขวาตามจังหวะ

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดยย่ำเท้าซ้ายหมุนตัวไปด้านซ้ายให้หยุดหันหน้ามาด้านหน้าเวที แล้วใช้สันเท้าขวาแตะด้านข้าง มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้หญิงไว้มือขวาตีกลอง ศีรษะเอียงซ้าย

หมายเหตุ การปฏิบัติทำรำนี ผู้ชายจะหมุนตัวไปทางซ้ายและปฏิบัติดังที่อธิบาย และหมุนกลับโดยการหมุนตัวไปทางขวาให้หันกลับมาด้านหน้าเวทีโดยมือและเท้าปฏิบัติเหมือนกัน แต่เพียงหมุนสลับกลับไปกลับมา ปฏิบัติให้ครบ 4 ครั้ง

ท่าที่ 23

หญิง กลับหลังหันไปด้านหลังเวที เดินถัดเท้าขวาตามจังหวะ มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือผู้ชายไว้มือขวาหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัวแขนตั้งและวาดแขนขึ้น-ลงตามจังหวะ ศีรษะเอียงขวา

ชาย เดินถัดเท้าขวาตามจังหวะ มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือผู้หญิง มือขวาหงายฝ่ามือออกด้านข้างลำตัวแขนตั้งและวาดแขนขึ้น-ลงตามจังหวะ ศีรษะเอียงขวา

หมายเหตุ การปฏิบัติทำรำนี จะเดินวนเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกาโดยที่ยังจับมือกันไว้ เดินวนเต็มรอบจนกลับที่เดิมของตัวเอง และผู้หญิงก็หันหน้ากลับมา ด้านหน้าเวที

ท่าที่ 24.1

ท่าที่ 24.2

ท่าที่ 24.3

ท่าที่ 24.4

ท่าที่ 24

ท่าที่ 24.1

หญิง วางเท้าขวาไปด้านหลังโดยใช้จมูกเท้าแตะ เปิดสันเท้า มือทั้งสองจับส่งหลังแขนตั้ง ศีรษะก้มลง เล็กน้อย

ชาย วางเท้าขวาไปด้านหลังโดยใช้จมูกเท้าแตะ เปิดสันเท้า มือทั้งสองจับส่งหลังแขนตั้ง ศีรษะก้มลง เล็กน้อย

ท่าที่ 24.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย เลื่อนเท้าขวามาใช้สันเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองปล่อยจับวาดขึ้น งอศอก ตั้งฉากเหนือศีรษะอยู่คู่กัน และหยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงมาด้านหน้า ศีรษะตั้งตรง

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย เลื่อนเท้าขวามาใช้สันเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองปล่อยจับวาดขึ้น งอศอก ตั้งฉากเหนือศีรษะอยู่คู่กัน และหยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงมาด้านหน้า ศีรษะตั้งตรง

ท่าที่ 24.3

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน ศีรษะเอียงขวา

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน ศีรษะเอียงขวา

ท่าที่ 24.4

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าซ้ายแล้วใช้สันเท้าขวาแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อย หยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงออกด้านข้างลำตัวงอศอก ตั้งฉากระดับไหล่ อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน เอียงศีรษะซ้าย

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าซ้ายแล้วใช้สันเท้าขวาแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อย หยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงออกด้านข้างลำตัวงอศอก ตั้งฉากระดับไหล่ อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน เอียงศีรษะซ้าย

ท่าที่ 24.5

ท่าที่ 24.5

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน เอียงศีรษะขวา

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน เอียงศีรษะขวา

หมายเหตุ การปฏิบัติกระบวนท่าครั้งนี้ 2 ชุด

ท่าที่ 25.1

ท่าที่ 25

ท่าที่ 25.1

หญิง วางเท้าขวาไปด้านหลังโดยใช้จมูกเท้าแตะเปิดสันเท้า มือทั้งสองจับส่งหลังแขนตั้ง ศีรษะก้มลงเล็กน้อย

ชาย วางเท้าขวาไปด้านหลังโดยใช้จมูกเท้าแตะเปิดสันเท้า มือทั้งสองจับส่งหลังแขนตั้ง ศีรษะก้มลงเล็กน้อย

ท่าที่ 25.2

ท่าที่ 25.2

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย เลื่อนเท้าขวามาใช้สันเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองปล่อยจับวาดขึ้น งอศอกตั้งฉากเหนือศีรษะอยู่คู่กัน และหยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงมาด้านหน้า ศีรษะตั้งตรง

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย เลื่อนเท้าขวามาใช้สันเท้าแตะด้านหน้า มือทั้งสองปล่อยจับวาดขึ้น งอศอกตั้งฉากเหนือศีรษะอยู่คู่กัน และหยายฝ่ามือขึ้นปลายนิ้วแทงมาด้านหน้า ศีรษะตั้งตรง

ท่าที่ 25.3

ท่าที่ 25.3

หญิง ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน ศีรษะเอียงขวา

ชาย ปฏิบัติต่อเนื่องโดย วางเท้าขวาแล้วใช้สันเท้าซ้ายแตะมาด้านหน้า มือทั้งสองม้วนจับปล่อยตั้งวงกลาง อยู่ด้านข้างลำตัวในระดับเท่ากัน ศีรษะเอียงขวา

ท่าที่ 25.4

ท่าที่ 25.4

หญิง วางเท้าขวาแล้วเตะส้นเท้าซ้ายด้านหน้า มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาจับหงายระดับชายพก ศีรษะเอียงข้างเดียวกันกับมือที่จับ และปฏิบัติต่อเนื่องโดยวางเท้าซ้ายแล้วเตะส้นเท้าขวาด้านหน้า และปฏิบัติมือเปลี่ยนเป็นมือซ้ายจับหงายระดับชายพก มือขวาทตั้งวงบน เดินหน้า 2 ก้าว ถอยหลัง 2 ก้าว ปฏิบัติสลับกันจนหมดจังหวะ

ชาย วางเท้าขวาแล้วเตะส้นเท้าซ้ายด้านหน้า มือซ้ายตั้งวงบนมือขวาจับหงายระดับชายพก ศีรษะเอียงข้างเดียวกันกับมือที่จับ และปฏิบัติต่อเนื่องโดยวางเท้าซ้ายแล้วเตะส้นเท้าขวาด้านหน้า และปฏิบัติมือเปลี่ยนเป็นมือซ้ายจับหงายระดับชายพก มือขวาทตั้งวงบน เดินหน้า 2 ก้าว ถอยหลัง 2 ก้าว ปฏิบัติสลับกันจนหมดจังหวะ

ท่าที่ 26

ท่าที่ 26

หญิง เดินถัดเท้าโดยเท้าซ้ายอยู่หน้า มือทั้งสองแบฝ่ามือหักข้อมือวาดขึ้น-ลง สลับกันตามจังหวะ ศีรษะก้มคอซ้าย-ขวาสลับกันตามจังหวะ เพื่อรอจังหวะกลองบาค

ชาย เดินถัดเท้าโดยเท้าซ้ายอยู่หน้า มือทั้งสองตีกลองตามจังหวะ

ท่าที่ 27

ท่าที่ 27

หญิง ยืนเหลื่อมเท้าซ้ายอยู่หน้า ย่อเข่าลงเล็กน้อย มือไหวระดับหน้าอก ก้มศีรษะเล็กน้อย

ชาย ยืนส้นเท้าชิด มือไหวระดับหน้าอก ก้มศีรษะเล็กน้อย

เปรียบเทียบท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล - ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="539 656 624 696">ท่าที่ 1</p>	 <p data-bbox="1086 656 1171 696">ท่าที่ 1</p>
 <p data-bbox="539 1025 624 1066">ท่าที่ 2</p>	 <p data-bbox="1086 1025 1171 1066">ท่าที่ 2</p>
 <p data-bbox="539 1406 624 1447">ท่าที่ 3</p>	 <p data-bbox="1086 1406 1171 1447">ท่าที่ 3</p>
 <p data-bbox="555 1854 655 1895">ท่าที่ 4.1</p>	 <p data-bbox="1082 1865 1182 1906">ท่าที่ 4.1</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะของหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="533 591 628 629">ท่าที่ 4.2</p>	 <p data-bbox="1082 613 1177 651">ท่าที่ 4.2</p>
 <p data-bbox="544 994 619 1032">ท่าที่ 5</p>	 <p data-bbox="1091 1005 1166 1043">ท่าที่ 5</p>
 <p data-bbox="544 1375 619 1413">ท่าที่ 6</p>	 <p data-bbox="1091 1408 1166 1447">ท่าที่ 6</p>
 <p data-bbox="544 1800 619 1839">ท่าที่ 7</p>	 <p data-bbox="1114 1800 1189 1839">ท่าที่ 7</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="534 616 630 649">ท่าที่ 8.1</p>	 <p data-bbox="1085 593 1181 627">ท่าที่ 8.1</p>
 <p data-bbox="534 1019 630 1052">ท่าที่ 8.2</p>	 <p data-bbox="1085 1019 1181 1052">ท่าที่ 8.2</p>
 <p data-bbox="534 1422 630 1456">ท่าที่ 8.3</p>	 <p data-bbox="1085 1422 1181 1456">ท่าที่ 8.3</p>
 <p data-bbox="542 1825 622 1859">ท่าที่ 9</p>	 <p data-bbox="1093 1836 1173 1870">ท่าที่ 9</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="528 577 635 613">ท่าที่ 10.1</p>	 <p data-bbox="1082 577 1189 613">ท่าที่ 10.1</p>
 <p data-bbox="528 949 635 985">ท่าที่ 10.2</p>	 <p data-bbox="1082 949 1189 985">ท่าที่ 10.2</p>
 <p data-bbox="539 1352 624 1388">ท่าที่ 11</p>	 <p data-bbox="1086 1352 1171 1388">ท่าที่ 11</p>
 <p data-bbox="539 1756 624 1792">ท่าที่ 12</p>	 <p data-bbox="1086 1756 1171 1792">ท่าที่ 12</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="528 584 630 622">ท่าที่ 13.1</p>	 <p data-bbox="1078 584 1181 622">ท่าที่ 13.1</p>
 <p data-bbox="528 992 630 1030">ท่าที่ 13.2</p>	 <p data-bbox="1078 992 1181 1030">ท่าที่ 13.2</p>
 <p data-bbox="528 1361 630 1400">ท่าที่ 13.3</p>	 <p data-bbox="1078 1361 1181 1400">ท่าที่ 13.3</p>
 <p data-bbox="528 1742 630 1780">ท่าที่ 14.1</p>	 <p data-bbox="1078 1742 1181 1780">ท่าที่ 14.1</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="528 607 635 640">ท่าที่ 14.2</p>	 <p data-bbox="1078 607 1185 640">ท่าที่ 14.2</p>
 <p data-bbox="544 1055 624 1088">ท่าที่ 15</p>	 <p data-bbox="1086 1055 1174 1088">ท่าที่ 15</p>
 <p data-bbox="520 1480 639 1514">ท่าที่ 16.1</p>	 <p data-bbox="1070 1480 1190 1514">ท่าที่ 16.1</p>
 <p data-bbox="528 1939 635 1973">ท่าที่ 16.2</p>	 <p data-bbox="1078 1939 1185 1973">ท่าที่ 16.2</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="526 683 630 728">ท่าที่ 16.3</p>	 <p data-bbox="1077 672 1181 716">ท่าที่ 16.3</p>
 <p data-bbox="534 1064 630 1108">ท่าที่ 17</p>	 <p data-bbox="1085 1075 1181 1120">ท่าที่ 17</p>
 <p data-bbox="534 1444 630 1489">ท่าที่ 18.1</p>	 <p data-bbox="1085 1444 1181 1489">ท่าที่ 18.1</p>
 <p data-bbox="518 1859 630 1904">ท่าที่ 18.2</p>	 <p data-bbox="1077 1859 1189 1904">ท่าที่ 18.2</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="523 607 635 645">ท่าที่ 19.1</p>	 <p data-bbox="1074 607 1185 645">ท่าที่ 19.1</p>
 <p data-bbox="523 999 635 1037">ท่าที่ 19.2</p>	 <p data-bbox="1074 999 1185 1037">ท่าที่ 19.2</p>
 <p data-bbox="523 1413 635 1451">ท่าที่ 20.1</p>	 <p data-bbox="1074 1413 1185 1451">ท่าที่ 20.1</p>
 <p data-bbox="523 1883 635 1921">ท่าที่ 20.2</p>	 <p data-bbox="1074 1883 1185 1921">ท่าที่ 20.2</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="539 667 624 701">ท่าที่ 21</p>	 <p data-bbox="1086 667 1171 701">ท่าที่ 21</p>
 <p data-bbox="528 1122 635 1155">ท่าที่ 22.1</p>	 <p data-bbox="1082 1122 1189 1155">ท่าที่ 22.1</p>
 <p data-bbox="528 1496 635 1529">ท่าที่ 22.2</p>	 <p data-bbox="1082 1496 1189 1529">ท่าที่ 22.2</p>
 <p data-bbox="528 1917 635 1951">ท่าที่ 22.3</p>	 <p data-bbox="1082 1917 1189 1951">ท่าที่ 22.3</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="526 571 638 616">ท่าที่ 22.4</p>	 <p data-bbox="1077 571 1189 616">ท่าที่ 22.4</p>
 <p data-bbox="534 952 638 996">ท่าที่ 23</p>	 <p data-bbox="1085 952 1189 996">ท่าที่ 23</p>
 <p data-bbox="526 1366 638 1411">ท่าที่ 24.1</p>	 <p data-bbox="1077 1366 1189 1411">ท่าที่ 24.1</p>
 <p data-bbox="526 1803 638 1848">ท่าที่ 24.2</p>	 <p data-bbox="1077 1803 1189 1848">ท่าที่ 24.2</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="507 622 616 658">ท่าที่ 24.3</p>	 <p data-bbox="1066 607 1174 642">ท่าที่ 24.3</p>
 <p data-bbox="507 1025 616 1061">ท่าที่ 24.4</p>	 <p data-bbox="1066 1032 1174 1068">ท่าที่ 24.4</p>
 <p data-bbox="507 1435 616 1471">ท่าที่ 24.5</p>	 <p data-bbox="1066 1442 1174 1478">ท่าที่ 24.5</p>
 <p data-bbox="507 1951 616 1986">ท่าที่ 25.1</p>	 <p data-bbox="1066 1951 1174 1986">ท่าที่ 25.1</p>

ท่ารำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ท่ารำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="507 645 619 678">ท่าที่ 25.2</p>	 <p data-bbox="1066 633 1177 667">ท่าที่ 25.2</p>
 <p data-bbox="507 1048 619 1081">ท่าที่ 25.3</p>	 <p data-bbox="1066 1048 1177 1081">ท่าที่ 25.3</p>
 <p data-bbox="507 1485 619 1518">ท่าที่ 25.4</p>	 <p data-bbox="1066 1485 1177 1518">ท่าที่ 25.4</p>
 <p data-bbox="515 1910 611 1944">ท่าที่ 26</p>	 <p data-bbox="1074 1899 1169 1933">ท่าที่ 26</p>

ทำรำกลองยาวสุโขทัยที่ใช้ในคณะทองหลอม ศรีวิไล	ทำรำที่ใช้ปฏิบัติตามหลักนาฏศิลป์ไทย
 <p data-bbox="518 604 606 649">ท่าที่ 27</p>	 <p data-bbox="1077 616 1165 660">ท่าที่ 27</p>

10. โอกาสที่ใช้ในการแสดง

กลองยาวสุโขทัยจะนิยมแสดงในงานบวชนาค แห่นาคเข้าโบสถ์ งานแห่กฐิน งานแห่เทียนพรรษา และเทศกาลต่าง ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

ในการจัดการความรู้เรื่อง กลองยาวสุโขทัย ได้รวบรวมองค์ความรู้ของกลองยาวคณะทองหลอมศรีวิไลไว้เพียงคณะเดียว ซึ่งกลองยาวสุโขทัยจะมีอยู่หลายคณะและแต่ละคณะมีมือกลองและทำรำที่แตกต่างและโดดเด่นไปคนละแบบ จึงควรมีการรวบรวมองค์ความรู้ของกลองยาวสุโขทัยคณะอื่น ๆ

นอกจากนั้น มือกลองและทำรำของคณะทองหลอมศรีวิไล ได้มีการประดิษฐ์ไว้หลายชุด จึงควรมีการจัดเก็บองค์ความรู้กลองยาวสุโขทัยคณะทองหลอมศรีวิไลให้ครบทุกชุดเพื่อนำมาอนุรักษ์และเผยแพร่ให้แก่ครู นักเรียน นักศึกษา ต่อไป

บรรณานุกรม

บำรุง พาทยกุล. กลองยาว. เอกสารวิชา, วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร :

กรุงเทพมหานคร, 2525.

สมาน น้อยนิติก. รู้จักหะไทย รู้หัวใจดนตรี. กรุงเทพมหานคร : อินฟินิตี้ มีเดีย, 2553.

สำเนา จันทรจรรยา. การเล่นพื้นเมืองของชาวจังหวัดสุโขทัย. สภาวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย, 2540.

<https://www.google.co.th>

<https://ethnology.wordpress.com>

<https://th.wikipedia.org/wiki>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการความรู้

แผนการจัดการความรู้วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

การจัดการความรู้โดยทั่วไปหมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายในบุคคลหรือเอกสารขององค์กรมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และนำมาพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการค้นหาคน หรือกลุ่มคนที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเรื่องราวความสำเร็จของแต่ละบุคคล บันทึกเป็นประเด็นความรู้ และสังเคราะห์เป็น “แก่นความรู้” (Core Competence) เพื่อนำไปพัฒนาด้านวิชาการและการบริหารในหน่วยงานของตนต่อไป (วิจารณ์ พานิช, ออนไลน์: <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/94>)

องค์ความรู้เป็นกระบวนการ (Process) ที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

รูปแบบการจัดการองค์ความรู้โดยปกติจะถูกจัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและประสงค์ที่จะได้ผลลัพธ์เฉพาะด้าน เช่น เพื่อแบ่งปันภูมิปัญญา, เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน, เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน, หรือเพื่อเพิ่มระดับนวัตกรรมให้สูงขึ้น (<http://th.wikipedia.org>)

จากความสำคัญของการจัดการความรู้ วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัยจึงจัดให้มีงานจัดการความรู้ในโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาลัย เพื่อให้มีคณะทำงานที่คอยดำเนินงานด้านการจัดการความรู้ ขับเคลื่อนให้วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัยไปสู่พันธกิจที่ได้ตั้งไว้

วิสัยทัศน์

“วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับท้องถิ่นและระดับชาติ”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ
2. สร้างงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม ที่เป็นองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี อย่างมีคุณค่าแก่สังคม
3. เป็นศูนย์กลางการบริการวิชาการศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี
4. อนุรักษ์ พัฒนา สืบสาน และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี
5. บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและพัฒนาองค์กรเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ยุทธศาสตร์

1. พัฒนาการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ
2. ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม องค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการทางวิชาการศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี แก่ชุมชนและสังคม
4. ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรี
5. พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

นโยบายการจัดการความรู้

1. ส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับคุณค่าความรู้ที่บุคลากรและวิทยาลัยมีให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สร้างวัฒนธรรมของวิทยาลัยที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคลากรอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
3. พัฒนาและส่งเสริมระบบการจัดการความรู้ เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ของบุคคลและวิทยาลัย และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานงาน โดยมุ่งหวังให้บุคลากรเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานและส่งเสริมความสำเร็จตามพันธกิจ ของวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. สนับสนุนให้บุคลากร หรือหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบการจัดการความรู้ ดำเนินการจัดเก็บความรู้ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ครอบคลุมพันธกิจของวิทยาลัย เช่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านสายสนับสนุนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

สำเนาฉบับ

ประกาศวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

เรื่อง นโยบายการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มี
ลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้
ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์
รวมทั้ง ต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการใน
สังกัดให้เป็นบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน”

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จึงขอกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการความรู้ความรู้
(Knowledge Management) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ดังนี้

๑.ส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับคุณค่าความรู้ที่บุคลากรและ
วิทยาลัยมีให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.สร้างวัฒนธรรมของวิทยาลัยที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่าง
บุคลากรอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

๓.พัฒนาและส่งเสริมระบบการจัดการความรู้ เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ของ
บุคคลและวิทยาลัย และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งหวังให้
บุคลากรเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานและส่งมอบความสำเร็จตามพันธกิจ
ของวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๕.สนับสนุนให้บุคลากร หรือหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบการจัดการความรู้
ดำเนินการจัดเก็บความรู้ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ครอบคลุมพันธกิจของวิทยาลัย เช่น ด้านการจัดการเรียน
การสอน ด้านการวิจัย ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

จึงขอประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๘

(นายสุรพล ยงค์เจาะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

แผนการจัดการความรู้ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
ตารางกิจกรรมและระยะเวลาดำเนินการ

ลำดับที่	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ														
			2558			2559											
			ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย			
1	ประชุมงานจัดการความรู้เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	นางเกษร เอ็มโอด															
2	แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้	ผู้อำนวยการ															
3	จัดประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการความรู้	นางเกษร เอ็มโอด															
4	จัดประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขอบเขตความรู้	Cko															
5	จัดทำแผนการจัดการความรู้	คณะกรรมการ															
6	เขียนโครงการจัดการความรู้วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยเสนอต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	คณะกรรมการ															
7	ดำเนินงานตามโครงการจัดการความรู้	คณะกรรมการ															
8	ติดตามประเมินผลแผนการจัดการความรู้	Cko															

ภาคผนวก ข
ผู้บรรยายและผู้แสดงกลองยาวสุโขทัย
คณะทอฆลอมศรีวิไล

ผู้บรรเลงและผู้แสดงกลองยาวสุโขทัย คณะทองหลอมศรีวิไล

นางวิไล อินทร์กลอย

นางปรุง เกษรบัว

นายสมบูรณ์ ทัพเมียง

นายบุญช่วย ชำมัน

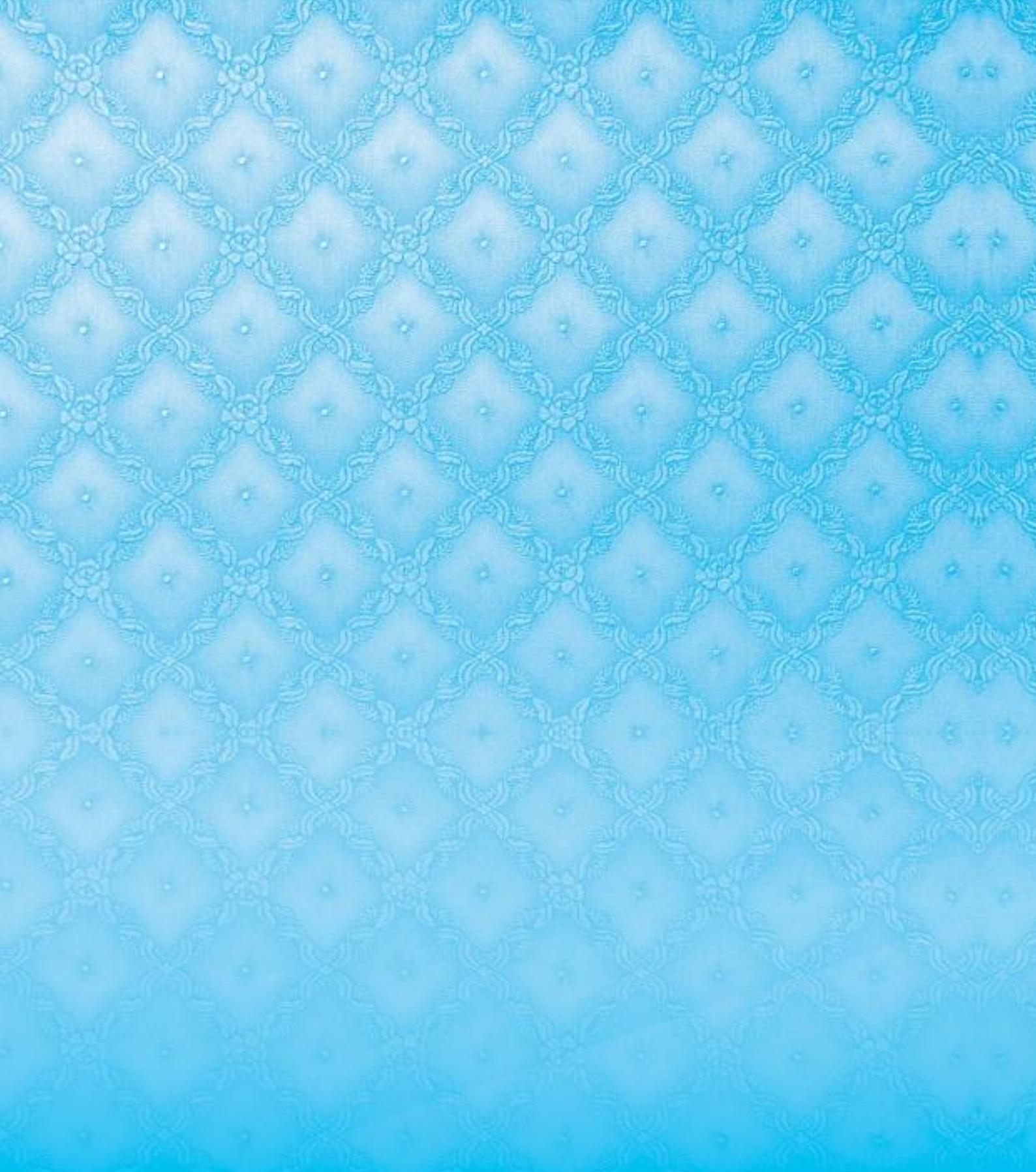
นายอำนาจ อินทร์กลอย

นายไบ บุญเตวีต

นายบ่ม เกสรบัว

Sukhothai College of Dramatic Arts, Thailand

4 Moo 5 Jarodvitheethong Road, Bankluay ,Muang, Sukhothai, Thailand 64000

Tel. +66 55 611820 Fax: +66 55 613508

Website: [http:// cdask.bpi.ac.th](http://cdask.bpi.ac.th)